בס"ד

עולם קטן

גליון 275 | ויצא |
ו' בכסלו ה'תשע"א

עולם קטן השבועון הדתי לצעירים
ok@olam-katan.co.il
ת.ד. 7593 ירושלים 91074 טלפקס 077-6621680
הפצה: מקור ראשון 052-6070999 | אין המערכת אחראית לתוכן המודעות |
לפרסומות: אי"ן olam@spotnik.co.il 054-6799933
גרופ 72525

לאן נעלמה ארץ ישראל

על בעיות זהות בציונות הדתית

ארץ ישראל, התיישבות - זוכרים את הערכים האלה? פעם היו מדברים עליהם המון בציבור הדתי. היום זה ממש לא אפנתי, מי שמדבר עליהם הוא קצת 'מנותק מהעם'. למה כל הזמן ארץ ישראל? איפה כל יתר הערכים? מה עם 'תשובה' לדוגמה - לא צריך להחזיר את עם ישראל בתשובה? מה יהיה על החינוך? על החברה? ובכלל - אם להתנחל, אז רק בלבבות, לא?

מאמר מערכת ← עמוד 3

2 למה **רדיו "גלי ישראל"** לא מתרומם נדב גדליה

3 על **ביקורות הפתע בישיבות ההסדר** - תלמיד בקריאה לרבני הישיבות

4 **תם ונשלם** הרב עדין אבן־ישראל (שטינזלץ) סיים את **פירושו ההיסטורי לתלמוד**

5 **האם אתם משתטחים על קברי צדיקים?** - הטענות בעד ונגד והרבה פרטים שבטח לא ידעתם

6 **הדיאטה** הבדוקה של **ולדומירסקי**

8 **וסיפור מרגש** על אחות קטנה, מנגינות והרבה עמישראל

לאיתי וטליה כהן היקרים.
שמחים אתכם מאוד בהולדת הבת.
בת בבית - אור בבית.

חיפ! לילה במלון עץ הזית
למזמינים מהיום ועד סוף שבט תשע"א
פנה עוד היום!
אולם, גן ונוף
נוף הירדן
בנוף הכי יפה בארץ
אנו מספקים את קייטרינג מצויין - 42 שנה מעולה
www.nofhayarden.com mishael@actcom.co.il
אירועים משה 052-3003566 קייטרינג 050-6614815

מחירים מיוחדים לאירועי החורף
בני אירועים ואולמות הפריסה ארצית
כל שמחה
עסקים, טיפים, מאמרים ומבצעים
הכנסו עכשיו לאתר
www.kol-simcha.co.il
כל שמחה • חתונה • ברית • בר מצווה
מרכז מידע למתחתנים 1700-700-467 | פרסום 03-9368717

רוח צפונית
ועכשיו באתר חדש!
www.ruachtzfonit.com
הנחה למתחתנים דרך האתר!

הצטרפו למאות המנויים
טל יומי
כל יום דף חדש אצלכם!
www.TalYomi.co.il

אשדות
www.ashdot.info
קורסי צלילה וטיפוס
מכירת ציוד טיפוס וגלישה
ישירות מהיבואן
לפרטים איתמר: 052-2300306

ישיבת מעלה חבר לצעירים
הקטנה הכי יפה
יום הכרות
יתקיים בע"ה ביום שני
ט"ו בכסלו תשע"א
להרשמה:
02-9963040
052-3993278

אריאל תיירות ונופש
חנוכה תשע"א באילת
הצטרפו אלינו לחופשת חנוכה
קבוצה דתית־לאומית
במלונות הבית של
קבוצת אריאל תיירות ונופש
המחיר. השירות. הפעילויות
חדרים אחרונים
מבצעי סגירה אטרקטיבים!!!
למעלה מ 400 משפחות נרשמו כבר! בואו גם אתם!
בריכת שחיה נפרדת לגברים הפעלות לילדים כל לילה. סופגניות
טיולים בהרי אילת (בהרשמה מראש) סדנת יצירה לילדים פרסים והפתעות!!!
להזמנות ופרטים אריאל כהן
054-3083379
arieltours1@walla.com
שבתות חתן | בר מצוות | כנסים | טיולים שנתיים | פסח | שבועות | קיץ בדג על הדן

מה לעשות?!

האם זה שהכל או מזונות?

הרב משה סויסה - ר"מ בישיבת אמי"ת וראש כולל הלכה בישיבת ההסדר צפת

שאלה: כיום, כששוק המזון מוצף בחטיפים וממתקים שונים ומגוונים קשה מאוד לדעת כיצד יש לברך על כל דבר. האם ישנה דרך כיצד לנהוג, במיוחד כשיש דעות שונות? מה לעשות כשמסופקים?

תשובה: זהו נושא חשוב ומורכב במיוחד שהוא רלוונטי וזמין לאדם כמעט בכל רגע, וכמובן שאין במסגרת זו לעמוד על כל כלליו ועניייניו.

תעשיית המזון המודרנית המתחדשת כמעט בכל יום מזמנת לפוסקי ההלכה אתגר גדול, לדמות דבר לדבר כדי להוציא הלכה למעשה, וכמובן שגם בתחום הזה רבו מחלוקות בין הפוסקים האחרונים כיצד לנהוג.

ננסה דרך כמה דוגמאות וכמה כללים לתת כיוון מעשי, אך כמובן שהדרכת חז"ל היא שיש לאדם ללמוד היטב את דיני הברכות, וכלשונם: "ילך אצל חכם וילמדנו ברכות" (ברכות לה.).

לברר - מרן כתב (או"ח ר"ד י"ג): "כל דבר שהוא מסופק בברכתו יברך שהכל", אך האחרונים הסבירו שזה דווקא אם למד ואין ביכולתו להכריע בספק ההלכתי, שכן ברכת 'שהכל' כוללת יותר. גם כשמסתפק אם לברך 'אדמה' או 'עץ' כתב מרן (או"ח ר"ו א') 'אם הוא מסופק בפרי אם הוא פרי עץ או פרי האדמה מברך בפה"א', וגם כאן מדובר כשהספק הוא הלכתי ואינו נובע מחוסר ידיעה שאז אין לו לאכול עד שיברר. אם רואה שיש מחלוקת בין הפוסקים האחרונים כיצד לברך יכול לנהוג כמוזכר לעיל. ומה שאמרו "על הכל אם בירך שהכל יצא ואפילו על פת ויין" (מרן שם) זה רק בדיעבד אבל לכתחילה עליו לברר.

אחת הדוגמאות הקדומות היא הסוכר. מצד אחד מקורו בקנה הגדל באדמה ומאידך גיסא, הוא עבר שינוי גדול עד שהגיע לצורתו הנוכחית. זאת ועוד: על מציצת הקנים עצמם כתב הרמב"ם (הל' ברכות פ"ח ה"ה) שכל הגאונים כתבו שיש לברך עליהם בפה"א ומקצתם בפה"ע, והרמב"ם עצמו כתב שאינם פרי כלל והם כמיץ הפרי שמברכים עליו 'שהכל'; הטור (סי' ר"ב) חלק על הרמב"ם וכתב שאין זה דומה למיץ פירות שכן נוטעים את הקנה לכתחילה רק לצורך המיץ, ואע"פ שקילס מרן הב"י (שם) את דברי הטור, מחמת הספק הכריע בשולחנו לברך 'שהכל'.

הרי לנו שיסוד ההכרעה בספק הוא קדום, וכך יש לנהוג במקרה של מחלוקת בין הפוסקים האחרונים לגבי מוצרים המתחדשים בכל יום.

פירות מרוסקים - מצינו מחלוקת גדולה בין הפוסקים בעניין פירות מרוסקים שאין ניכר איזה פרי הוא, שלדעת הרמב"ם כיון שבפועל הפרי נשאר נשארה עליו ברכתו, אולם לדעת 'תרומת הדשן' מאחר שנשתנתה מאוד צורתו איבד את ברכתו. מחלוקת זו ממשיכה גם אצל מרן והרמ"א, ועד אחרוני זמננו אין הכרעה חד־משמעית. אולם אם הפרי נתרסק לגמרי ומן הרסק יצרו מאכל חדש כגון 'במבה', חלווה, מרציפן מברכים 'שהכל'.

עיקרון נוסף משמש לקנה מידה לברכה הוא מנהג בני האדם ודעתם. למשל קוקוס כממתק, אע"פ שמקורו מן העץ, כיוון שנתרסק יש בו הרבה סוכר אין נתפס בעיני הבריות כפרי והמנהג לברך עליו 'שהכל' - שמנהג בני האדם בזה הוא כלל גדול כיצד לפסוק.

ויש פירות וירקות שנשתנו ע"י צורת הבישול כגון פריכיות אורז או פופקורן שמנפחים אותם בחום ולא בריסוק מוקדם, יש שכתבו לברך עליהם 'אדמה' ויש שכתבו 'שהכל' ובזה ינהג אדם כרבו או ינהג כאמור לעיל.

טפל ועיקר - עיקרון נוסף הקובע את סוג הברכה ומצוי במיוחד בממתקים הוא הבירור מה עיקר ומה טפל. למשל ופלים ממולאים או מצופים - הכל תלוי בתפקידו של הוופל: אם הוא בא להטעים את הציפוי והמילוי אזי ברכתו 'מזונות' אולם אם תפקידו להחזיק את המילוי או הציפוי אזי יש לברך עליו 'שהכל'.

עד כאן הדברים על קצה מזלג האכילה ותפקידם לעורר תיאבון לילמוד, וכבר אמרו חז"ל שמי שרוצה להיות חסיד שיקיים 'מילי דברכות' (ב"ק ל.) ור' חיים ויטאל כתב בשם רבו האר"י הקדוש ש"עיקר השגת האדם אל רוח הקודש תלויה ע"י כוונת האדם וזהירותו בכל ברכות הנהנין" (כה"ח רב' א').

לע"נ אבי הכ"מ שנפטר לפני שבועיים.
שיהיו הדברים לע"נ אבא מארי חיים בן עישה לבית סויסה הכ"מ

שו"ת סלולרי

מעשר וחובות מה קודם למה - מעשר או החזרת חובות? **הרב אליהו:** החזרת חובות. את המעשר לרשום כמו חוב.

הלל עם כלי נגינה האם מותר להגיד הלל עם כלי נגינה, ע"מ לעודד את הציבור? האם יש הבדל בין בנים לבנות? **הרב אליהו:** מותר לכולם, ובלבד שישמרו על רצינות ויראה גדולה ביחד עם השמחה וההודאה.

עגיל האם מותר לבן לענוד עגיל? **הרב אליהו:** זה לבוש אישה ואסור.

המתנה אחרי עוף כמה זמן יש לחכות בין אכילת עוף לחלב? **הרב אליהו:** חמש שעות וקצת.

גבר ותסרוקת מהו גדר של 'מסלסל בשערו' שאסור? האם מי שרוצה להיראות מסודר עובר על כך? **הרב אליהו:** להקפיד בתסרוקת יותר מרבע דקה, או לשים ג'ל, או ללכת בחליפות יוקרה, או ללכת מבושם - אסור. אבל להיות מסודר ונקי ולא פרוע שֵׂער - זו מצווה.

נטילת ידיים בשירותים השירותים שלנו נקיים. האם אפשר ליטול שם ידיים? **הרב אליהו:** אסור. אלא אם כן יש מחיצה בינם לבין הכיור.

מיקום מזוזה מה מיקום המזוזה בדלת הזזה לכיוון מרפסת סוכה בקומת קרקע? **הרב אליהו:** אם נכנסים מדי פעם מהחוץ לבית דרך דלת זו, מימין לנכנס. אם לא - מימין ליוצא.

החרמת זמרים יש רב שאוסר לשמוע את הזמרים החסידיים וכל הזמן מתבטא בחריפות. מה דעת רבותינו? **הרב אליהו:** יש ערך גדול לשירה חסידית ושירי קודש ישראלים שמעוררים לתשובה ולקירוב. כמובן צריך שהכל ייעשה על פי הלכה, בצניעות וכו'. צריך לזכור שדעת האוסר היא דעת יחיד. על אף שהוא חשוב ודעתו חריפה נגד, היא לא מקובלת על רוב מניין ובניין של חכמי התורה ולכן אנחנו לא מורים איסור על כך.

טרמפ לחייל האם מותר להסיע בטרמפ חייל על אף שאסור לו לפי חוק צה"ל? **הרב אליהו:** מותר ומצווה.

חיות בכלוב אני רוצה להיכנס להריון ואמרו לי שבגלל שיש לי תוכי בבית זה עלול לחסום. האם יש בזה משהו? **הרב אליהו:** כל דבר שקשור בצער בעלי חיים - חוסם.

כינוי יהודי נאצי מה ההבדל בין חייל שגירש יהודים מגוש קטיף ובין נאצי? **הרב אבינו:** לפני שבוע מישהו שאל זאת על הרב כהנא. ופעם מישהו קרא לצה"ל יודו־נאצי. ופעם מישהו כינה אשכנזים אשכנאצים. לכן פעם אחד ולתמיד: אסור לקרוא ליהודי נאצי. הקורא לחברו רשע - יורד עמו חייו (קידושין כח א), כלומר פוגעים בפרנסתו של המתבטא כן (רש"י ותוס' ור"י הזקן שם). רבנו הרב צבי יהודה נזף קשות במכנים יהודי רשע אבל לא עלה על דעתו שיקראו לו נאצי (עי' שיחות הרב צבי יהודה, שמות 45).

הרב כהנא מדוע כבוד הרב סובר שהרב כהנא טעה טעות חמורה ושהיה לו חסרון מוסריות? **הרב אבינו:** לא כתבתי שהיה לרב כהנא חסרון מוסריות אלא בהשקפה שלו היה חסרון מוסריות. מותר להתווכח בשיטות של תלמיד חכמים אבל זה לא מרשה לומר שהתלמיד חכם עצמו הוא לא מוסרי. הרב כהנא היה אדם צדיק, מסר את נפשו על עם ישראל ונהרג על קידוש ה'. אלא שיש כמה בעיות בשיטה שלו.

בעיה גדולה היא התייחסות ליהודים חילונים כמתייוונים, ומתוך כך סילוק מצוות ואהבת לרעך כמוך. זאת טעות חמורה וחסרון מוסריות. כלומר, איך צריך להתייחס לזולת. כמובן, זה לא מבטל כל המעלות שלו ושל השקפתו.

מסילת ישרים האם מסילת ישרים הוא רק לגברים או גם לנשים? **הרב אבינו:** בשווה.

כשרות אפשר לסמוך על רבנות תל־אביב? **הרב אבינו:** כן. וכן על כשרות של כל רב. קל וחומר רבנות עיר (נדה עו ב).

בשר אדם בטעות בלעתי חתיכת עור משפתיי. האם זה אומר שאני בשרי כביכול? **הרב אבינו:** לא. בשר אדם הוא פרווה, וכן חלב אם, להבדיל.

סכין האם מותר לתת סכינים במתנה? **הרב אבינו:** יש חוששים אבל מן הדין אין שום בעיה.

מפני שיבה תקום האם עליי לעמוד גם מפני אישה זקנה? אני עובד במעון קשישים. **הרב אבינו:** כן. מעל גיל 70. לקום פעם ביום (שו"ת שאילת שלמה א שנא).

שיפור בשו"ת סמס לרב שמואל על מנת לשפר את השו"ת נפתח מערך שיזרז את מתן התשובות. מקיום שולחים שאלה לשו"ת בתפוצה נמילה 'שאלה'. ואחר כך השאלה.
בלוג ושו"ת יומיים בזיזאו מאת הרב שלמה אבינר: www.video.maale.org.il

ב"ה
לך, כמאמר בוגרת תיכון
הנך מוזמנת ליום לימוד והיכרות עם התוכניות השונות במדרשת לינדנבאום
מדרשת לינדנבאום אור תורה סטון
תושיה שנת לימוד תורה לפני שירות לאומי או צבאי
הדס שנת לימוד תורה ושירות צבאי בגרעין בחיל חינוך ומודיעין (תוכנית תלת שנתית)
שנת לימוד תורה ושירות צבאי בגרעין בחיל האוויר (תוכנית תלת שנתית) ← מסלול חדש!
יום ההיכרות יתקיים בעז"ה
ביום רביעי י' בכסלו תשע"א (17.11.10) במדרשת לינדנבאום, רח' לייב יפה 51 ירושלים
(אוטובוס מס' 7 מבנייני האומה)
ביום זה יתקיימו ראיונות
בתוכנית:
9:15 "דברי תורה עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר" דברי פתיחה עם הרב אהד טהרלב
9:45 "אלו דברים שאין להם שיעור" הגב' נחמה פורת
10:30 ליחוד בחברותות לקראת השיעור
11:30 החידושים של החשמונאים הרב שוקי רייך
12:15 ארוחת צהרים
13:00 * הצגת התוכניות השונות ע"י בוגרות התוכניות * הצגת מסלול חדש בחיל האוויר
14:00 "ואף הן היו באותו הנס" הגב' שני טרגין
הסעה תצא בשעה 7:15 מרכבת צפון בתל אביב, על המטוניינות בהסעה להרשם אצל אסתי
נשמח לראותך!
אסתי - טל': 02-6710043
www.lind.org.il

אוהבים רדיו חזק

למה רדיו 'גלי ישראל' לא מצליח להיות ערוץ מתנחלים מצליח למרות הפופולריות? נדב גלעד בטוח שזה יכול לקרות מהר מאוד רק אם יביאו את אנשי ערוץ 7 או שכמותם לנהל את הרדיו

נדב גדליה – גלעד

כשדיברו על רדיו מתנחלים חדש כתבתי באחד האתרים ברשת על השבוחה. ראיינתי את חגי סגל ואת הרב שמואל אליהו, שהדהלף לי שיהיה בוועדה הרוחנית של התחנה, וריח טוב עלה באוויר התדרים הצפוף. 'ערוץ 7 חוזר', אמרו הכל. אחרי זה התקשר אליי אחד מבכירי הרדיו החדש לתת לי בשיניים. "למה לא דיברת אתי?!" הוא שאל בכעס ואני אמרתי משהו, מן הסתם מתנצל, העיקר שיהיה בהצלחה.

הסוד שבמיקוד

הרבה זמן ייחל הציבור הדתי־לאומי לרדיו משלו. עזבו אתכם מאורך ־הטובים לתקשורת', הציבור רצה משהו שמדבר בשפה שלו בשביל שהוא יוכל לשמוע את עצמו. כיף נורא להקשיב לעצמך, ונחמד להפליא להאזין למגישים שלא טורחים להזכיר לך מדי תקופה שאתה יודע להתעצבן. ערוץ 7 היה כאן לא מזמן ונדם באחת עם מהדורת חדשות שאמרה את זה מפורשות. ערוץ 7 לא עוד. שידורי רדיו ברשת לא מחזיקים מעמד, וגם בעולם אפוף עשן פייסבוק לא נולדה תחנת הרדיו־אינטרנט שתעשה את זה כמו האחות הגדולה מהסקאלה האנלוגית.

היה כאן מכרז שיצא ב־זמנית להגשמת שני חזונות באופן חוקי: ערוץ רדיו חרדי ותחנת מתנחלים בסטייל ערוץ 7. שני המכרזים היו מתבקשים לאור ערוצי הקודש וערוץ 7 שנסגרו בתקופה ההיא. 'קול ברמה' שזכה במכרז הרדיו החרדי טיפס במהירות באחוזי האזנה ותפס את 'קול חי' הוותיק בזנב. החבר'ה ברמה יודעים לעשות רדיו, הם היו כבר בתחנה זו או אחרת בפורמט ערוצי הקודש המיתולוגי, אז עכשיו הם עושים את זה כמו שצריך ברדיו חוקי ובלי חשש החרמת משדרים.

ל'קול ברמה' יש דבנים שאומרים להם מה לעשות, ויש קו חרדי מובהק שיהיה מי שיוכל לחלוק עליו 'בכיף'. לא תשמעו של זמר שאינו שומר שבת גם אם הוא ישיר בקול פעמונים את שירי האדמו"ר מפיאסצנה, למשל. אל חרוף הכללים והמסגרת – התחנה פורחת.

זה לא מפתיע, החבר'ה עשו מה שמתבקש ומה שהכי פשוט: הייתה תחנה פיראטית בלית ברירה? בסדר, כעת אתם מוכנים אורבך ו'הטובים לתקשורת', הציבור רצה משהו שמדבר בשפה שלו בשביל שהוא יוכל לשמוע את עצמו. כיף נורא להקשיב לעצמך, ונחמד להפליא להאזין למגישים שלא טורחים להזכיר לך מדי תקופה שאתה יודע להתעצבן. ערוץ 7 היה כאן לא מזמן ונדם באחת עם מהדורת חדשות שאמרה את זה מפורשות. ערוץ 7 לא עוד. שידורי רדיו ברשת לא מחזיקים מעמד, וגם בעולם אפוף עשן פייסבוק לא נולדה תחנת הרדיו־אינטרנט שתעשה את זה כמו האחות הגדולה מהסקאלה האנלוגית.

באופן חוקי: ערוץ רדיו חרדי ותחנת מתנחלים בסטייל ערוץ 7. שני המכרזים היו מתבקשים לאור ערוצי הקודש וערוץ 7 שנסגרו בתקופה ההיא. 'קול ברמה' שזכה במכרז הרדיו החרדי טיפס במהירות באחוזי האזנה ותפס את 'קול חי' הוותיק בזנב. החבר'ה ברמה יודעים לעשות רדיו, הם היו כבר בתחנה זו או אחרת בפורמט ערוצי הקודש המיתולוגי, אז עכשיו הם עושים את זה כמו שצריך ברדיו חוקי ובלי חשש החרמת משדרים.

ל'קול ברמה' יש דבנים שאומרים להם מה לעשות, ויש קו חרדי מובהק שיהיה מי שיוכל לחלוק עליו 'בכיף'. לא תשמעו של זמר שאינו שומר שבת גם אם הוא ישיר בקול פעמונים את שירי האדמו"ר מפיאסצנה, למשל. אל חרוף הכללים והמסגרת – התחנה פורחת.

פשוט: הייתה תחנה פיראטית בלית ברירה? בסדר, כעת כמה שנים שגם הצליח. היה לו רב, הייתה לו אג'נ'דה, והקהל אהב אותו מאוד. לא הרבה יותר פשוט ומתבקש להחזיר את הגלגל אחורה ולהפעיל את ערוץ 7 רק בלי ספינה?

מאזינים מושבעים – יש, ניסיון – יש, בשביל מה להמציא אג'נדה חדשה ונכשלת כשיש כבר אחת שהוכיחה את עצמה? אם צריך, יקירי, אל תחששו להביא רב שיפקח על התחנה. זה רק ייתן לכם כוח. זה אולי נשמע מפחיד לכמה אנשים ויש חשש להתחזקות המונית רחמנא ליצלן, אבל בואו נדבר עסקים, כסף לא מפסידים מזה.

אל תדאגו, הסרוג הממוצע שמע רדיו אפילו שיהיה רב דתי־לאומי שיאסור להשמיע שירת נשים. לעומת זאת, הסרוג הממוצע לא יינעל על תחנה שמשמיעה לו מוזיקה ותכניות חסרות זהות, אפילו אם אדרי דורדי ישדר בה.

אל תחכו ל"ביקורות פתע"

לכבוד ראשי ישיבות ההסדר / ד'

קדם כל ברצוני לומר לכם שהנני מלא הערכה ויראת כבוד כלפיכם וכלפי התורה שבכם, שמן הסתם רכשתם ביגיעה רבה ובמסירות נפש שאיני יודע אם אגיע אליה אי פעם בעצמי, ומעבר לידע, יראת השמים והדוגמה האישית שהיא חשובה אף יותר.

אני בחור ישיבה בשנה ו' שעבר את מסלול ההסדר. לצערי אני נתקל בתופעה שבעייני ובעיני רבים חמורה מאוד כיוון שהיא נוגעת ישירות לחילול ה' ואף מהווה 'גול עצמי' לאידיאל שהישיבות חדרו בו דלגן. לצערי הרבה מאוד תלמידים־חיילים שנהנים מפריבילגיות של קצר"ש ונסיעות חינם וכו' שאמורים לשמור על עם ישראל בעמדתם ליד הסנטבר בביהמ"ד לפחות שלושה סדרים ביום (ואני מוכן להתפטר עם 2 סדרים בשיעור ד' בהתחלה) – לא רק שאינם נמצאים בבית המדרש, אלא שהרבה מהם לא נמצאים בשיבה כלל, עובדים, מתכוננים לאקדמיה או סתם מתבטלים בבית. וישנם כאלה שנמצאים באזור השיבה אלא שהשיבה משמשת להם מרבץ נעים ונוח המספק אש"ל ואף חברה.

אבל העצוב והאבסורדי ביותר בכל העניין, הוא שהשיבה מגבה אותם ומגנה עליהם. עד כדי כך שאם לא היו הביקורות השונות, אני בספק אם אותם בחורים היו אי פעם בשיבה בכלל. נוצר מצב בלתי נסבל שמחנכים ליראת־ביקורת יותר מליראת־שמים! ואני לא כתבתי מתוך גדוש רגש בפני עצמו – שבו מגיעים מבקרים, בד"כ לא דתיים, ולנגד עיניהם רואים שנעשים טלפונים לכל הכיוונים כדי לקרוא לכולם – שי חילול ה' גדול מזה?

במושבי ההלכה, אם בצבא אדם מקיים מצוות עשה דאורייתא בכל רגע, והשיבה מקצרת לו את השירות והוא מאותם בטלנים, נכשלה השיבה ואף הכשילה את הבחור

ביעון בטיול תורה וביטול מצוות עשה, ועוד לא דיברנו על הלא תעשה – שכן הבטלה מביאה לידי חטא. וכל זה לפני חילול ה' שנגרם.

אינני מדבר על עליות וירידות שכאלה יש לרובנו, אני מדבר על אלה שהישיבה מבחינתם היא מצב צבירה נוח לפני הציאה לחיים ואינם עושים פעולות אמתיות להתקדם.

הנצי"ב כותב בהקדמה לספר בראשית שהקב"ה לא סובל צדיקים שאינם ישרים. אוהבים לצטט את העניין הזה ולהביא אותו בקשר למגזר אחד בעם, אבל לצערי כאשר ישיבת הסדר מוכנה להחזיק משתמטים ואף להציל אותם ואת עצמה

ישיבה שמדווחת שתלמידים נמצאים ובפועל הם לא, שלא תצפה מתלמידיה ליראת שמים, ואולי בגלל זה המצב הכלכלי בעייתי? בגלל חוסר הישר הזה? אולי הקב"ה בוחן אותנו באמונה, ועד כמה אנו מוכנים ללכת עם הערכים שלו עד הסוף?

בעזרתם מ"צפורני הביקורת" זה בדיוק העניין הזה. מקום שמנוהל על פי אמות מידה של תורה וישר אמתי, צריך לעשות ביקורות פנימיות ככה סתם ולהחזיר לצבא אנשים שאינם במגמת התקדמות, רק ככה אולי אפשר לצאת ידי חובת אלוקים לפני חובת אדם. בעיניי הקטנות, החשש לתקציב

הישיבה מעיד על ביעיה קשה באמונה. מי שמונן לעקם אידיאלים אלוקיים כלשל תקציב, כנראה שהוא לא מבין שהתורה היא המטרה, ומה הועלנו אם שכחנו את המטרה בשביל האמצעי? תורה יכולה להיות גם סם מות אם לא ניגשים אליה נכון. ישיבה שמדווחת שתלמידים נמצאים ובפועל הם לא, שלא תצפה מתלמידיה ליראת שמים. ואולי בגלל זה המצב הכלכלי בעייתי? בגלל חוסר הישר הזה? אולי הקב"ה בוחן אותנו באמונה, ועד כמה אנו מוכנים ללכת עם הערכים שלו עד הסוף? אינני בא להטיף מוסר ח"ו ואני מתחנן שאף אחד לא יקפיד עליי. אני כותב מתוך גדוש רגש בחזה שהולך וגדל עם התופעה הזאת, שמתרגש עם עצמו הרבה פעמים לכעוס ועל למצב שאיני יכול לקבל מהרבה דברים כיוון שהם אלה שעומדים בראש המסגרות האלה. אני ידע שעוד המון בחורים ואנשים מהציבור מוטרדים וכועסים על העניין הזה ועל חילול ה' שנגרם, אנא מכם, נשמח לשמוע איכה הסבר מניח את הדעת (אם יש כזה), ואם אין, נשמח לשמוע ולראות פעולות לטמן קידוש ה' וכבוד התורה, ואולי בעקבות כך תבוא השיועה הרוחנית והכללכית.

לך א־לי תשוקתי

אהבת ה' ישראלית

בין שמים וארץ

עידן

לא רוצה לעזוב את בית המדרש, אבל הפסיכומטרי הזה יושב לי על הצוואר.

אבא – אין לי כוח לזה, אני לא בנוי לזה.

תוך חודש הם רוצים ציון בשמים.

לא רוצה את זה – רוצה אליך.

האם אני בורח?

לאן אני הולך?

מי המציא את המבחן הזה?

רוצה להישאר בבית המדרש, אבל מה עם העתיד? אני צריך לפרנס ולדאוג.

אבל לא רוצה להפסיד את הסדר.

נשמתי עטה ומתרפקת אליך בלא שום הפסק.

נכון שזה רק חודש, אבל גם בחודש עלולים להתקבץ בלבי אבני נגף ואז נשמתי תהיה כבדת רוח.

אבא, אני עושה את זה למענך.

אולי ע"י זה שארגיש את החול, הנשמה תרצה את ההרגשה העליונה הקדושה.

ואני ארוץ אליך גם משם.

אבא, אני אוהב אותך.

לאן נעלמה ארץ ישראל

על בעיות זהות בציונות הדתית

מערכת

ארץ ישראל, התיישבות – זוכרים את הערכים האלה? פעם היו מדברים עליהם המון בציבור הדתי. היום זה ממש לא אפנתי, מי שמדבר עליהם הוא קצת 'מנותק מהעם'.

למה כל הזמן ארץ ישראל? איפה כל יתר הערכים? מה עם 'תשובה' לדוגמה – לא צריך להחזיר את עם ישראל בתשובה? מה יהיה על החינוך? על החברה? ובכלל – אם להתנתל, אז רק בלבבות.

אבל לפני כן, אולי צריך לדבר קצת על ה'ציוניות' וה'ארץ־ישראליות' שאפיינה לפחות עד לפני חמש שנים את רובו המכריע של הציבור הדתי־הלאומי. איך קרה שאנחנו (לפחות עד לא מזמן) כל כך ארץ־ישראליים בגנטיקה הדתית־לאומית שלנו? הרי גם כל מסורתי אותה בסך הכל את הארץ ורוצה שהיא תהיה בידינו אבל, 'אם שי שלום' וכו' – רק הדתיים־לאומיים משמיכים להיות עקשנים בעניין הזה.

תוצאות ההצבעה בקונגרס הציוני השישי

כדי נצחון להבין את זה חייבים להיזכר בויכוחים הכי סוער שהיה כאן לפני כמאה שנים.

עם ישראל החל להתעורר לתחייה, 'יהודים מכל קצות תבל הרגישו בעם ישראל תיתכן אך ורק על אדמת המריבה, בנקודה הקשה הזאת המלאה ביצות, ערבים ובריטים עוינים. הקונגרס הציוני רעש וגעש – האו"ם הציע ליהודים פתרונות טריטוריאליים ב־30 מקומות שונים בעולם. ההצעה הכי אטרקטיבית הייתה כידוע אוגנדה. אבל מה שאנחנו לא זוכרים הוא שההצעה הזאת התקבלה ברוב מכריע: 292 צירים בעד, 176 צירים נגד. צריך לדייק ולומר שכולם רצו את ארץ ישראל כשאיפה וכיעד, אבל הכריעו שבאופן זמני אפשר להקים ממלכה יהודית באוגנדה, והאחרים לא הצליחו לנתק את המשיחנות הקיומיות, גדולות ככל שיהיו, מהחוזה לבצע אותן אך ורק על אדמת הקודש. אבל במילים אחרות – האם אנחנו מקימים מדינת **מקלט** משגשת ושקטה, או חותרים להקמת ממלכה דוקא בארץ המובטחת וממילא ממלכה בעלת ייעוד ומאפיינים רוחניים.

נראה לנו שאותו ויכוח עקוב וקשה נגמר, כי בדרכים לא ברורות המיעוט שתפסיד באותו קונגרס שישי, לקח את העם אתו לארץ, והכריח לבסוף את האו"ם גם לשים את חותמו על כך. אבל שורשו של הוויכוח עדיין כאן.

בכל עת שואלים ישראלים את עצמם – למה לנו כל הבלגן הזה. למה צריך להתעקש על חתיכת ארץ. למה לייחס לארץ הזאת חשיבות גדולה כל כך, שלא לומר חלילה 'קדושה'.

במבחן חשיח הציבורי ברחוב ובחדשות – עם כל הכבוד לכל יתר הנושאים החשובים – כלכליים, חברתיים, מוסריים ומשפטיים – הוויכוח הכי רלוונטי והכי מציק ומטריד הוא הוויכוח על היחס לאדמת ארץ ישראל. נכון, מעת לעת הוויכוח הזה מתעייף, פעמים רבות הוא מוסוחה בדיבורים ביטחוניים וחברתיים, אבל שורשו כאן, רלוונטי מתמיד. הוויכוח הזה מטריד את תודעתו של אחרון לוגמי הקפה ברח' פלורנטין בשבת־אביב: למה לעזאזל לא אוגנדה?

ועל גבי הוויכוח הקיומי הזה קמה קבוצה והבינה שזוהי הבשורה שלה, לטוב ולרע. כמו בכל ויכוח קיומי היא לקחה בחשבון שלא תמיד כולם יהיו אתה. הציונות הדתית מושתתת במהותה על ערך החיבור כל של חיינו לארץ ישראל. היא היחידה שמלבנת עם בניה את השאלות הקשות והנוקבות על קדושת הארץ, על המשמעות הלאומית, איך ולמה הכלכלה, החברה והחינוך מושפעים ישירות מהנוכחות שלנו על ארץ ישראל. באיזו זכות אנחנו כובשים את אדמתו של עם אחר.

הקבוצה הזאת לא מובילה פוליטית, בדיוק כמו שאותה קבוצה בקונגרס ההוא לא הובילה. אבל היא לקחה אתה את הרוח העם למחלך שחלקו מקלל אותה עד היום בגללו. אבל זו הבשורה של הציונות הדתית.

וכאן צריך לזכור שהדגל המעשי והמופתי שמורם בראש המחנה הזה הוא התיישבות ביהודה, שומרון ועזה.

נכון, בני הציונות הדתית מהווים מופת חברתי, השתלבות כלכלית, מתנכים בחסד, בעלי ערכי משפחה וכל טפיחות השכם המעולות שהם יכולים, אפילו בצדק, לתת לעצמם; אבל ביום שהם ישכחו שכל אלה נובעים אך ורק מכוח ההתעקדות בארץ ישראל – הכל באמת ייהפך ללא רלוונטי.

אנשים מזהים בדתי־לאומי את התוויות של הלאומי־ארץ־ישראלי. זה דומה שלו. לטוב ולרע. אם משיהו מתכחש לזהותו הוא הופך להיות לא רלוונטי.

קבוצת הקיצון בשוולטת ביעזות בתקשורת הישראלית לא סובלת את הדתיים הלאומיים האלה שעוסקים בעניייני ארץ ישראל. ולכן הם יזדרכו להם על האצבעות, ישחיורו להם את הצורה, יעשו לכל כדי לגרש אותם מביתם. נכון, הם מבטיחים שמי שיסכים להיות קצת פחות ארץ ישראלי, הם יניחו לו קצת, הם יעלו אותו ליותר שעות שידור, הם יעשו אותו 'יותר רלוונטי' – שהרי רלוונטי זה מי שנותן יותר איטימים על פרשת שבוע ברשת ב' או ואפילו בגל"צ – והם מבטיחים יפה שהרבה פחות אש תופנה אליו.

אנחנו נעשה אותך רלוונטי, רק אל תתעסק בעניינים שלא שלך – פוליטיקה, הסכסי שלום, וכו' – את זה תשאיר לנו. אתה תהיה רלוונטי בשיח הישראלי. תתנתל בלבבות, כפרה עליך, ואנחנו נתנתל אצל אובמה. ונעשה לנו את ארץ ישראל לאוגנדה שקטה מזרח תיכונית מנותקת משורשיה המהדהדים של הארץ הזאת שמסרבת לשקוט.

הדתי־לאומי ה'רלוונטי' הזה יעלם בירכתי הערים והיישובים שהוא מנסה בכיכול להציל.

אנחנו נעשה אותך רלוונטי, רק אל תתעסק בעניינים שלא שלך – פוליטיקה, הסכסי שלום, וכו' – את זה תשאיר לנו. תתנתל בלבבות, כפרה עליך ואנחנו נתנתל אצל אובמה. ונעשה לנו את ארץ ישראל לאוגנדה שקטה מזרח תיכונית מנותקת משורשיה. הדתי־לאומי ה'רלוונטי' הזה יעלם בירכתי הערים והיישובים שהוא מנסה בכיכול להציל

המקום שאליו צריכים ללכת הכי הרבה זוגות צעירים

צריך להתיישב בגליל ובנגב ובכל החלקים של ארץ ישראל, אבל בואו לא ניפול במה שמנסים כל כך להפיל אותנו בו: אדמות המריבה, שבמקרה או שלא במקרה הן הן מקום התחולותן של עלילות התש"ך שמהוות את הקוד המהותי של העם הזה – הן הן היעד שעליו צריכים צעיירי הציונות הדתית לשים את מרב כוחותיהם.

לא כולם חייבים לבוא ליהודה, שומרון ומזרח ירושלים, וברור שחייבים אנשים וטובים בכל ארץ ישראל, אבל אסור לשכוח שהמקום שעיני כל העולם נשואות אליו, לראות עד כמה אנחנו רציניים בעניינו, הוא יהודה, שומרון וירושלים – שטחי ה"כיבוש". ולכאן צריך לשלוח כמה שיותר זוגות צעירים. זו המצווה הכי מובהרת של יישוב ארץ ישראל.

נכון, צריך להסביר למה ההתנחלויות חשובות לנו, אבל בלי המעשה, המופת, אין לכל ההסברים האלה משמעות. צריך להראות לעם ישראל ולכל העולם איך באופן לא יאמן שטחי יהודה ושומרון פורחים ומבחינה כלכלית, איך אחוז הפשיעה במקומות הללו מתנמכים בארץ (ע"פ נתונים שפרסמה המשטרה לפני מספר חודשים), איך מחירי הנדל"ן הישראלי הולכים וגדלים כאן באופן לא יאמן (במבוא חורון ואלקנה לדוגמא מחירי הדירות כמעט שילשו את עצמם בחמש שנים האחרונות).

אח"כ צריך לספק הסברים בדיוק בשפת המניעים האידיאולוגיים שהם מדברים בה: הם מדברים על כיבוש – אכן, צריך לשנן בכל מקום את עניין הזכות ההיסטורית. הם מדברים על מלחמת קודש – צריך לשנן מושגים אוניברסליים כמו צו אלוקי. גם אם ציפי לבני או יוסי ביילין יגידו שאנחנו פאשיסטים ונלחמים מלחמות דת – נו שיגידו, מה נעשה?

צריך להוציא מהקוראן את כל המקומות שבהם כתוב שארץ ישראל שייכת לעם ישראל, ויש לפחות ארבעה כאלה (בסורה 5, בסורה 7, בסורה 8 ובסורה 17), ולנפנף בהם בכל נאום בינלאומי. על הציונות הדתית לפחות שיח הסברתי ערכי, עיקשי וממוקד – זה באחריותה. אם היא תפתח אותו כראוי, הדברים יחלחלו ויגיעו גם לבמות הבינלאומיות.

המבחן של השר הרשקוביץ

תמיד חייבים לעשות חשבונות, ודאי שצריך לעשות גם חשבונות פוליטיים. אבל גם מחשבונות מסובכים ומורכבים מדי צריך להיזהר. כשנבחר ציבור ציוני־דתי רואה מהלך אנטי ארץ־ישראלי בעליל, הוא הראשון שחייב לעשות מעשה. אסור שאף אחד יקדים אותו. אחרת הוא איבד את זהותו ואת משמעותו. כבוד השר הרשקוביץ, כולנו מאמינים במדע, בחינוך, בחברה – בסך הכל אנחנו גם מוכיחים את עצמנו בעניינים האלה, נכון? אבל דע לך כבוד השר, אם ממשלת נתניהו, שמתפקדת יפה מאוד בתחומים רבים, תקפיא התיישבות פעם נוספת, אתה חייב לעצור הכל ולהתפטר – בלי חשבונות כמה זה ישפיע ועל מי, ואם בכוחך לעצור את המהלך או לא, אחרת אתה מגלה משבר זהות חמור בייעוד שלך ובמה שאתה מייצג ולא תהיה ראוי להמשיך ולעשות זאת בעתיד.

הניסיון לעקר את הציונות הדתית מלהמשיך לעסוק בבשורה שיושבת בבסיס מהותה, תכליתו לעצור את ההשפעה הכבירה שלה בוויכוח הכל כך יסודי על אופייה, וממילא על תכליתה ויעודה של המדינה היהודית הצעירה.

לא כולם חייבים לבוא ליהודה, שומרון ומזרח ירושלים, וברור שחייבים אנשים ואנשים טובים בכל ארץ ישראל, אבל אסור לשכוח שהמקום שעיני כל העולם נשואות אליו, לראות עד כמה אנחנו רציניים בעניינו, הוא יהודה, שומרון וירושלים – שטחי ה"כיבוש". ולכאן צריך לשלוח כמה שיותר זוגות צעירים. זו המצווה הכי מובהרת של יישוב ארץ ישראל.

זו הבשורה שלה לויכוח הכל כך יסודי על אופייה, וממילא על תכליתה ויעודה של המדינה היהודית הצעירה.

פתחים שולחן

עיונים היומיים לשולחן שבת

באיזה מקום 'פגע יעקב'

הרב יניב חניא שורש

מיד אחרי שיעקב אבינו יוצא מבאר־שבע בדרכו לחרן, מספרת התורה שהוא התעכב במקום מסוים. "ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש..". באותו מקום הוא גם חולם את החלום המפורסם על הסולם שמוצב ארצה וראשו בשמים. היכן בדיוק היה אותו מקום? במפרשים יש כמה דעות בשאלה זו.

רש"י דורש את העובדה שבפסוק כתוב "המקום" ומסביר שהכוונה למקום מפורסם ממקרה אחר. רש"י גם מביא הוכחה נוספת כדי לומר שזה לא בדברי רש"י בעיה פרשנית, מכיוון שבהמשך כתוב שהמקום היה מקום אחר! התורה הרי אומרת במפורש בפסוק יט – "ויקרא שם המקום ההוא בית־אל... לוז שם העיר לראשונה" – אם כן, איך רש"י אומר שיעקב הגיע להר המוריה?

בגלל בעיה זו מפרש רש"י בפסוק יז שהר המוריה עשה דבר לא שגרתי באותו ערב... עיינו שם.

כצפוי, ישנם פרשנים שחולקים על פירושו של רש"י, **ורשב"ם** מפרש אחרת. שימו לב הם בדבריו הוא אכן מסביר את ה"א הידיעה שבמילה "המקום"?

ספורנו מנסה להתמודד עם שני הקשיים, הקושי הנובע מהמשך הפסוקים וה"א הידיעה שבמילה "המקום". שימו לב לצורה שבה הוא מסביר את הה"א.

גם **האור החיים** הקדוש **והכלי יקר** מביאים את פירושו של רש"י, אולם בגלל הקושי שהבאנו (שבהמשך כתוב ששם המקום היה לוז) הם מביאים פרשנות ארוכה מדוע למדו חז"ל ש"המקום" הוא דווקא הר המוריה ואיך הגיע ההר ללוז. במילים אחרות – הם מסבירים את עצם השיבה לפירוש ה"מוזר" של רש"י שההר זז... נסו לעיין בדבריהם ולהבין את הסיבות לפירוש ש"המקום" הוא הר המוריה.

סולם

קצת חסידות | אוריאל סגל

הרבי מקוצק היה מתפלל במהירות. לשאלת אחד החסידים איך הוא יכול לכוון כל כך מהר בתפילתו, ענה שהוא כמו מָלָח באניית מפרשים המדלג על סולמות חבלים ומותחים ובמהירות ובמיומנות.

תפילה היא סולם. סולם הוא אמצעי מקשר בין מטה למעלה, ותפילה מקשרת בין עולם עליון לעולם תחתון, בין נשמיות לרוחניות, בין עולם יציב לעולמות אחרים.

מתחיל בקרקע מציאותית כשם שתפילה מעוגנת בבקשות גשמיות, וכמו הסולם גם התפילה עולה כלפי מעלה עד לדרגת דיבור אל הקב"ה. יעקב אבינו מבקש שתי בקשות שביסוד כל תפילה: "והיה ה' לי לאלוקים" – משאלה רוחנית, "ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש" – בקשה גשמית.

אם סולם עולה רק חצי הדרך, או שהסולם משתלשל מלמעלה אך לא נוגע בְּרצפה, הוא מפסיק לקשר בין דרגות. התפילה היא לא רק רוחנית ולא רק גשמית. התפילה עשויה כמיזוג של רוחניות וגשמיות כך שתתייחס לכל דרגה אנושית יסודית בתוך הזה. טעות היא להניח שאדם הוא רק גשמי או רק רוחני, אדם עולה ויורד כל הנע בין דרגות, ולכן התפילה צריכה להיות בנויה כמודל מסוים של הנפש המורכבת של האדם, נפש סולמית.

סולם הוא סקאלה. צועדים בו צעד אחרי צעד. אי אפשר לדלג שלבים או להחסיר שלבים בסולם. תפילה שאין בה הדרגה חסרה שלב בדרך העולה למעלה או בזו היורדת למטה. תפילה היא תהליך של תנועה מדורגת בתודעה וברגש. לא כל קטע בתפילה נושא את מטעמו משמעות, אין קטע תפילה דומה למשנהו מבחינת האופי ומבחינת הרגש המשיקע בו. כל קטע של תפילה מצרך סוג שונה של מחשבה ושל רצון, אך הקטעים תלויים זה בזה כדי לייצר סולם הרמוני – עולה או יורד – בנפשו של אדם. קטע תפילה העוסק בהתפעלות מן

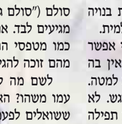

על הלא תעשה – שכן הבטלה מביאה לידי חטא. וכל הבריאה עשוי כדי להבין שייחוד ה' אחד אחדות של הבריאה עם ה'. קטע של רוממות נפש והתפעלות מלוזה בהתכנסות ובדיקה עצמית. שלב נוגע מזה שקדם לו.

אדם מטפס על סולם ברצונו. שלא כמו ציונר או חבל, שם התנועה היא רציפה וכמעט הכרחית על פני הציר המאחד אם המעלה עם המטה, בסולם התנועה היא רצונית ועשויה קטעים קטעים. בכל קטע (שלב) אדם יכול להחליט אם הוא עולה או יורד, והבחירה אם להמשיך היא ביד אדם. אדם מחליט כמה גבוה הוא רוצה לעלות בסולם. אם מישהו רוצה לעלות אל השמים הכי גבוהים הוא צריך לודא שקיים שלב נוסף שאפשר לדרוך עליו בדרך למעלה וחייב לוודא שאין סכנת נפילה מגובה כזה. כל מעבר משלב לשלב הוא סיכון מחושב שאדם לוקח. בתפילה אדם יכול להסתחרר בנבחים ולהתרסק אל המציאות. אדם יכול גם להיות חשפן ולעלות רק שלב או שניים, לא להתנתק מן הקרקע של בעיות ההווה אפילו טפח.

הסולם של התפילה הוא אנושי. הבעל שם טוב דימה את התפילה לעשרה אנשים העולים זה על גב זה כתבניית סולם ("סולם גבנים") ומטפסים למקום גבוה מזה שאליו היו מגעיים לבד. אנו נאחזים זה בזה על מנת להתנתק מהקרקע, כמו מטפסי הרים העולים כדובקה אחת אל הר, ורק אחד מהם זוכה להגיע לפסגה.

לשם מה לעלות ולרדת מסולומות? האם האדם מורידַ עמו משהו? האם האדם משתנה בתפילה? זו אותה השאלה ששואלים לפעמים מטפס הרים – לשם מה עלית? מה חסר היה לך כאן במציאות שלנו? ואין תשובה טובה יותר מאשר רגע של אוויר פסגות הנלקח לריאות, אוויר של זיכרון, רגע שבו התפלל תפילה שקשרה בין מעלה למטה והבהירה לעצמו את משך שארית ימיו.

אוריאל סגל - מזל טוב אחיינו היקר: יהי רצון שביחד עם דבורה תקימו בית קדוש, עם הרבה ילדים קדושים, יפים וכפי הנראה גם חכמים. אוהבים, עולם קטן

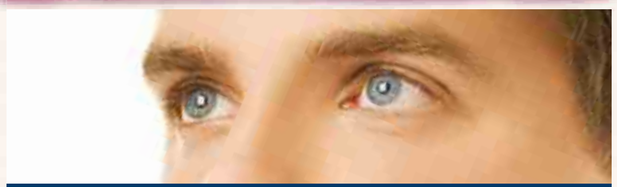

הסרת משקפיים עושים רק בבית חולים. אסותא.
בשיטת A.S.A ללא חיתוך הקרנית
אסותא הסרת משקפיים בלייזר אופטיק
לבדיקת התאמה ללא תשלום
054-6799933
www.assuta-optic.co.il
מחיר קבוצתי
הידעת:
• למעלה מ-90 מיליון איש כבר הסירו משקפיים בלייזר.
• כיום, עוברים אנשי צוות אוויר בצבא ארה"ב טיפול להסרת משקפיים ע"י הצבא.
• צה"ל מאפשר לטייסים ואנשי צוות אוויר לעבור טיפול זה. ניתן להתקבל לקורס טיס ולשייטת של חיל הים לאחר טיפול להסרת משקפיים.

הסיום

טקס הסיום ההיסטורי של חתימת פירוש שטיינזלץ לתלמוד שודר בלמעלה מ־360 נקודות ברחבי העולם. זה קרה השבוע בעיריית ירושלים: הרב עדין אבן־ישראל סיים מפעל בן 45 שנים של הנגשת הטקסט התלמודי לעידן המודרני 📖 האם הרב הולך לנוח מעבשיו? מהן התכניות לעתיד וגם – האם ידעתם שראש הממשלה למד בחברותא עם הרב

דעה גלעדי

לא תכופות הפעמים שבהן אנחנו עדים לאירוע חדשותי מרכזי, עם תהודה עולמית וסיקור בכלי התקשורת הגדולים – והאירוע הזה ממוקם על הכף החיובית של מאזני החיים כאן בארץ.

ביום ראשון השבוע נוסף לרשימה המצומצמת הזאת טקס ששא את השם "יום אחד, עם אחד, עולם אחד", וציין את סיום כתיבת פירושו ותרגומו לעברית (ולשפות נוספות) של התלמוד הבבלי בידי הרב עדין אבן־ישראל (שטיינזלץ).

עד כה הופצו כשלושה מיליון כרכים ממנו – ממאה שערים ועד קיבוצי השומר הצעיר; מגבעתיים ועד פינלנד, כנאמר באתר מוסדות הרב.

במשך החודשים שקדמו לרגע הגדול נערכה סדרת שיעורים שבועיים בגמרא שנמסרו על ידי מגוון רחב של אישים: בין השאר השתתפו ביזמה הרבנים שרלו, פרומן דייינובסקי, הספורים באר ואפלפלד, השר יעקב נאמן והזמר קובי אוז.

באירוע הסיום, שנערך באולם העגול של מועצת עיריית ירושלים והועבר בשידור חי (בתוספת תרגום בו־זמני מאנגלית לחמש שפות) ל־600 אלף צופים ומאזינים ב־365 קהילות ברחבי העולם, נכח קהל רבגוני של כמאה וחמישים גברים ונשים – מהם גלויי ראש, סרוגי כיפה ובעלי כיפה שחורה. באולם שררה דממה בעת ששיון הספירה לאחור התקרב לשעה העיידה, ולבימה עלה האולן הדודרים – ראש עיריית ירושלים ניר ברקת. הלה תיאר את התפעמותו מהאדם שהצליח להנגיש את הגמרא ליהודים בכל גיל, וסיפר שלפני הטקס שאל את הרב אבן־ישראל – אער מעל לו המיזם עם עוותו במשך 45 שנים ומעוי כיום בעשנות השבעים לחייו – האם הוא רואה את פירוש הש"ס הנחתם היום כהישג הגדול של חייו. התשובה שקיבל הייתה: "ודאי שלא; יש לי תכניות רבות לשלושים השנים הבאות". לאירוע הבא, מקווה הרב, יאזינו לנו לפחות ששה מיליון איש.

גם הרב מני אבן־ישראל, בנו של הרב עדין ומנהל "מרכז שטיינזלץ", סיפר שאביו רואה את תקופת העבודה על ביאור התלמוד כ־"45 השנים הראשונות לקריירה". לדבריו, הוא עצמו ציפה לרגע הזה מאז היותו ילד; אז שמע את אביו מגדיר את מטרת־העל שלו, המנוסחת על פי קריאת ה' לפרעה: "Let My People Know" (לַמֵּד את עמִי). גם כיום ממשיך הרב במשימת חייו ולא זונח את הטיפול בשאר המקורות היהודיים – תנ"ך, משנה ומשפט עברי, כאשר כל התקדמות במה שהוא רואה כמשימת חייו נעשית מתוך מבט לכלל. "אני יודע שאני מדבר בשם כולנו כאשר אני מביע את תודתנו הלבבית לאבי", סיים הרב מני את דבריו, וציין שהממשיכים ללמוד וללמד הם מגשימי חלומו.

ראש הממשלה בנימין נתניהו, שסרטון קצר עם דבריו הוקרן על מסך גילה לראשונה כי בשנות ה־90 ערך מספר חברותות אחד על אחד עם הרב אבן־ישראל. הוא סקר בהתפעלות את העושר הרב שנחשף אליו דרך הלימוד – כולל ארכיאולוגיה, בלשנות ותרבויות שונות – והגדיל לומר שייתכן שזו החוויה האינטלקטואלית הגדולה שידע בחייו. ראש הממשלה ציין בהתפעלות את העובדה שהתלמוד המקורי חובר בארמית, ואילו זה של הרב נכתב ב"שפת הגאולה". "זהו אוצר גדול. אני כאן כדי לומר תודה בשמי ובשם רבים, ומאחל שנמשיך ליהנות ממנהיגותך ומחכמתך". נתניהו סיים את נאומו בעברית: "חזק חזק ונתחזק".

מר ראלף גולדמן, לשעבר מנכ"ל הג'וינט וכיום סגן נשיא הכבוד בארגון, העלה זיכרונות מהיכרותו עם התלמוד המבואר "את הרב שטיינזלץ", הוא פתח, "פגשתי לראשונה כספר". זה קרה לפני כ־50 שנה, כאשר בָּתו חזרה מהתיכון והציגה בבית את החידוש – כרך גמרא גדול שתוכנו תורגם לעברית מודרנית לטובת הדור הנוכחי.

דבריו של גולדמן הגיעו לשיא ברגעים שבהם עמד וברך "שהחיינו" בשם ובמלכות. לדעתו אפשר להגדיר את הרב, זוכה פרס ישראל למדעי היהדות, כלמדן גדול או כמחבר, אולם הוא מעדיף להכתיר אותו בתואר "המורֶה של כולנו".

כאשר הרב עדין אבן־ישראל הוזמן לבימה, הורגשה בקהל שמחה על ההזמנות לקום ולבטא את ההערכה כלפיו. הוא הקריא את שורותיה האחרונות של מסכת תענית – המסכת שנבחרה לסיים את המפעל (מהסיבה שהיא היחידה שתורגמה ל־5 שפות, עד הכה): "אמר עולא ביראה אמר רבי אלעזר: עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים והוא יושב ביניהם גן עדן וכל אחד ואחד מראה באצבעו, שנאמר: 'ואמר ביום ההוא הנה א־להינו זה קוינו לו'...". והיום אנו יושבים כאן יחד ביעגל"/ "מצביעים ואומרים: 'זה מהם שקוויינו ויחילנו לו'".

כשגמר לקרוא את קטע סיום המסכת "הדרן עלך", הסביר שכוונתו היא הקשר שבינינו לתלמוד – אף על פי שנראים שאנחנו נפרדים, לא היא; אנו נחזור אליו והוא אלינו. התפילה המוכרת "יהי רצון שכשם שעזרתנו לסיים... כן תעזרנו להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסיימם" נשמעה בעלת משנה תוקף ומשמעות כשנאמרה מפי האדם עם הפנים השוחקות שטרח עשרות שנים בלימוד ובהוצאת 43 כרכי התלמוד המבואר.

נאום ראש הממשלה

לאחר שהודה לכל השותפים בעבודה העצומה, הוסיף חתן השמחה תודה מיוחדת "לאנשים שלא תמיד אני פוגש; אלו שעושים את המאמץ של הצד השני וקוראים את הספרים".

הרב הסב את תשומת הלב לכך שהגמרא לא נקראת בשם "חכמה", "ידיעה", או אפילו "קדושה", אלא דווקא בשם "תלמוד". זאת, לדעתו, משום שקיימים חשיבות רבה לעצם פעולת הלימוד; איננו יושבים ומחכים לשובות או להשראה, אלא מייצרים אותם בעצמנו. "כאשר אנחנו לומדים אנחנו מתחברים לה' ולעם. מה יכול להיות טוב יותר מקשר כזה?"

במציאות ימינו המשוגעת, של רדיפה אחר כוח וכסף, הוא לא מהסס להגדיר את התלמוד כספר השפיות. "הלומד בו מתעסק גם בפרטים הקטנים של חיי המעשה וגם בעניינים הגדולים בתבל; הוא צוחק ובוכה בו־זמנית. אם נרצה או לא – הוא עמוד שדרה הכרחי לקיומנו ולקיום העולם; בלעדיו אין יהדות".

הרב שטינזלץ: "כאשר אנחנו לומדים אנחנו מתחברים לה' ולעם. מה יכול להיות טוב יותר מקשר כזה? הלומד תלמוד מתעסק גם בפרטים הקטנים של חיי המעשה וגם בעניינים הגדולים בתבל; הוא צוחק ובוכה בו־זמנית. אם נרצה או לא – הוא עמוד שדרה הכרחי לקיומנו ולקיום העולם; בלעדיו אין יהדות"

מלוקט מתוך אתר "מנהיגות יהודית" – מרכז הרב עדין אבן־ישראל

השרביט הועבר לציבור

ארנון סגל

השבוע התרחש לו, כמעט מבלי משים, אירוע היסטורי מכונן בתולדות היהדות. מאמץ של 46 שנים לגשר על פער מושגים בן למעלה מ־900 שנה הוכתר בהצלחה. הרב עדין אבן־ישראל (שטיינזלץ), בדומה לרש"י בשעתו, עמל רבות להנגיש את שפת התלמוד אל הרחוב הישראלי העכשווי, לבאר מושגים, לתרגם, להרחיב, להגיה, לפסק, לנקד, ולהוסיף איורים ותרשימים וסיכומים ועיונים.

קשה לדמיין איך היה לימוד הגמרא נראה בלי רש"י. אולי גורלו היה אז כגורל התלמוד הירושלמי, כלומר מעין סיומת אותיות עבריות. קשה להאמין שבלי כלי העזר שהעמיד לנו רבי שלמה בן יצחק, בין השאר בעזרת בקיאות מדהימה בכל חלקי היהדות, תרגום של מילים קשות ומבואות במקום שצריך, היינו צוחקים יותר משורות בודדות בים התלמוד מבלי לטבוע. ואמנם, כמעט אלף השנים שחלפו מאז חייבו מפעל ביאור חדש, מקיף, רענן, והרב עדין אבן־ישראל נטל את המשימה על עצמו.

אלא שמפעלו המדהים של הרב שטיינזלץ סובל עדיין מחוסר פופולריות, שבא באופן מוזר דווקא ממוקירי התורה. הרב עדין אבן־ישראל מוחרם בפועל לא רק על ידי החרדים הליטאים (שכינו אותו 'המדען'), אלא גם בידי רבים וטובים שספריו של הרב היו עשויים להביא להם תועלת עצומה.

במקום לשרך עינינו בין השורות המרוטשות של דפוס וילנה ה"מסורתי" (כ־170 שנה בסך הכל) וב"צורת הדף" המקודשת, עדיף לנצל את יתרונות הקדמה לצורך הבנת התלמוד כפי שנעשה בידי מכון שטיינזלץ.

והאמת היא ששימוש בספרי הרב שטיינזלץ מותיר עדיין מקום רב לעיון ולחידוש של הלומדים בו. הזיעה הרבה שהושקעה בהם אמורה רק לסייע ללומד לדלג על קשיי השפה ועל הפענוח הראשוני של הטקסט, לטובת עיון מהותי יותר. אין ספק שמי שיבחר ללמוד את הדף היומי בסבב הסיום, (שיחל ביי"ד באב תשע"ב), מתוך גמרות שטיינזלץ (וכבר כעת אפשר לעשות זאת), יֵדע ללמוד גמרא לא פחות ממי שעמל לבדו על פיצוח מילים ארמיות קשות להבנה ושיבושים עתיקים בכתב רש"י.

הרב עדין אבן־ישראל לא נח על דפי הגמרא, וכבר עבר לעסוק בפריקטים הבאים שעל ארון הספרים היהודי. ספריו מוטלים כעת בקרן זווית. כל החפץ ליטול יבוא וייטול.

בעניינים הגדולים בתבל; הוא צוחק ובוכה בו־זמנית. אם נרצה או לא – הוא עמוד שדרה הכרחי לקיומנו ולקיום העולם; בלעדיו אין יהדות". מלומדיו הוא חוזר ומבקש: "הֵיו מעורבים ביהדותכם ולכו רחוק יותר. זהו אחד הסודות הגדולים של הגמרא".

לאורך האירוע כולו ניכר שמסורת העשייה המוקפדת של הרב עדין אבן־ישראל, שלא זונחת גם את הצד הצרוני והאסתיטי של תוכן הדברים, נתנה את פירותיה כאן. עזרא גטנו – בוגר ישיבת "מקור חיים" שבנשיאותה עומד הרב – הופיע בשירת "עושה שלום במרומיו" יחד עם שני תלמידים צעירים יותר, וכעבור ארבעים דקות תמציתיות הסתיים האירוע שסיכם פרק נכבד בחייו של הרב שטיינזלץ, אשר חולל מהפכה כללי־עולמית אמיצה בתחום לימוד הש"ס.

"בכל שאר הדתות מאמינים שהחוקים הגיעו אלינו מלמעלה", חתם הרב באמירה ששמע ממישהו, "אולם אנחנו מאמינים שתורותנו היא השמים בעצמם. אנא, המשיכו להיות בשמים".

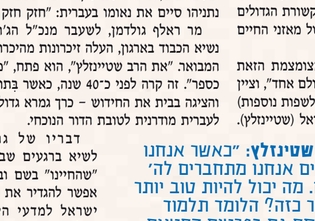

הרב עדין, ראש העיר ברקת ומני אבן־ישראל

ישיבת בני עקיבא
נתיב מאיר ירושלים
"כל תלמיד שלם וסלולה"
" 60 שנות עשייה מתוך אהבת תורה העם והארץ"
תלמידי כיתות ח' מוזמנים
לשבת היכרות וחוויה
עם צוות הישיבה ותלמידיה
למפגש עם דרכה הייחודית של הישיבה
בשבת פרשת "וישלח"
לפרטים והרשמה לשבת: 02-6420173 גילה
ו/או באימייל netiv-meir@walla.co.il
היכנסו לאתר הישיבה -
www.nativ-meir.manhi.org.il
בחיצות כניסה יתקיימו בתאום להנחיות משרד החינוך

רוצים בית כנסת
עק
המלצות בשפע
ניקיון חדרי מדרגות
ניקיון בתי כנסת
ניקיון מוסדות:
אולפנות, מכללות, בתי ספר, ישיבות, תלמודי תורה.
לפרטים: 052-9772236

בעל משרד / עסק / מנהל מוסד,
עוברים עליך מספר רב
של לקוחות מדי יום?
מעוניין להרוויח הכנסה נוספת
על הדרך?
הצב במשרדך
מכונת קפה
ללא שום השקעה מציד!
נשמע טוב מידי?
אתה מוזמן לשבת איתנו
על כוס קפה
052-7904152

מרוץ בניה ה-5
לזכר רפז בניה ריין ז"ל
יום שישי ט"ו כסלו 26/11/10,
הזינוק מהשעה 9:00
כבר השלישה (רחבת המתב"ס), קרני שומרון
פרטים והרשמה: realtiming.co.il
מדינת ישראל מינהל הספורט

הנרהגה
הנה שיש בו חסד ויודע לבטח את דרכו, זה שנוטל אחריות ומוכן לקבל סמכות, זה הידיע לדבר אל כל אדם בשפתו, יהיה למנהיג. חסד הוא מתת הקב"ה הנכוסה על הפנים והלב, דיעות הדרך נותנת שלווה ובטחון, סמכות ואחריות הם כלים של המנהיג להוביל ולקבוע, והיכולת שלו להבין ולדבר בשפתם ולליבם של אנשים תגמיד צבאות מאחריו. אנו מזמינים אותך לנצוד הנרה בישיבת מחנים אם אתה מוכן ליטול אחריות, בעל לב טוב ורעין טובה ומחפש דרך. יחד נמצא את הדרך ונלמד לשוחח בשפתם של המתלבלים בה.
הישיבה הגבוהה מחנים
תורה, עולם ותיקון
בתמיכת הקרן להנצחת הפחדש "הרב אבדהה ורעה נהר"
מוסדות אור תורה סטון
www.SederYom.co.il 02-993-8107 הישיבה הגבוהה מחנים גוש עציון

מותאם בדיוק לכם. בגייני האומה
כשרות מהדרין
מבצעי חורף מדהימים
3 אולמות מותאמים לכל אירוע 350, 900, 1100 מקומות | רחבות ריקודים גדולות, תאורה איכותית, נגישות, קוסטיקה ואווירה יחודית | מאפשרים לכם לערוך אירוע מדהים בהתאמה אישית | חדש!! מגוון תפריטים בהתאמה אישית ולכל תקציב
משרד: 02-6240666 נייד: 052-8693666 052-8693888
כתובתנו: מרכז הקונגרסים, בגייני האומה, ירושלים

תופעה עממית הנוגדת את ההלכה

הרב משה צוריאל משגיח ועורך ספרי הגות

תופעה מעניינת הולכת ומתעצמת בשנים האחרונות. עוד ועוד אנשים הולכים להתפלל ליד קברות רבותינו גדולי האומה, בין בארץ ובין בחוץ לארץ. אמנם מקורות ההלכה שוללים מנהג זה, אבל נוצרת כאן תנועה עממית המתעלמת מהלכה, מתגברת על ההלכה, ואף קובעת לנו נורמות חדשות בישראל.

א. אילו מקורות הלכתיים שוללים מנהג זה? הרמב"ם (הלכות אבל פ"ד ה"ד) פוסק "ולא יפנה אדם לפקוד הקברות". שו"ת חת"ם סופר (יו"ד סי' שלח) אף סבור שיש בזה "דרכי אמורי", לומר סוג של כישוף. גם חז"ל הורו לא לבנות מצבה על קברם של הצדיקים (מסכת שקלים), כלומר בימינם לא הכירו מנהג זה, שהרי אילו היה לחז"ל מנהג להתפלל ליד קברי הצדיקים, ודאי היה חשוב ביותר לציין את מקומם באמצעות הקמת מצבה, ומכאן ראיה שפשוט לא התפללו סמוך לקברים.

ב. ההולכים לקברי קדושים על מנת להתפלל, יוברים בכך על ההלכה שאין להתפלל שם (שו"ע או"ח סוף עא), ויש בזה גם משום לעג לרש – שהרי המת איננו יכול לקיים מצוות. בית קברות הוא מקום טמא, המצריך אותנו ליטול ידיים אחרי שנגא משם, ואסור לכהן להיכנס לשם. כיצד נהפוך מקום טמא להיות בית כנסת ומקום קבלת תפילות?

ג. הבכל זאת יש לתמוה, כיצד נסחפים כל כך הרבה אנשים אחרי מנהג חדש זה, בניגוד גם רבנים ותלמידי חכמים, גם חסידים וגם תמימי לב? והרי אם נסכם את מספר ההולכים לקבר רשב"י, לאומן או לקבר הרב אבוחציירא במצרים, נגיע לרבבות רבות! התשובה לכך היא כפולה. האדם מרגיש את חולשתו הרוחנית, הוא מכיר את נגעי לבבו, ואינו סומך על תפילת עצמו. הוא צריך דמות "אבא", הוא זקוק לגיבור חיל שיתערב בשבילו, שיפעיל "פרוטקציה" בעבורו. כיון שגדולי האומה נערצים מאוד בעיניו, וכן דאוי, מה יותר פשוט מאשר לפנות אליהם שיבקשו בעבורנו?

ד. אבל טעות יש כאן. כאשר אברהם גירש את שמעאל מביתו כי היה רשע (ואיים בדבח על יצחק אחיו) והוא כמעט התייבש בצמא, התפללה אמו הגר בעבורו. אבל הפסוק מכריז "וישמע א־להים את קול הנער", ומפרש רש"י "יפה תפילת החולה על עצמו מתפילת אחרים". תמוה, הרי שמעמאל היה רשע ומאיים בדבח, מדוע ישמע ה' תפילתו? אעפ"כ עדיפה תפילת החולה עצמו מתפילתם של בדיקים עליו. רבנו הרמ"א ב("בתורת העולה") כותב כי חרה אפו של יעקב ברחל מפני שפנתה אליו להתפלל בעבורה, ולא סמכה על תפילת עצמה. הוא עוד קובע כי בראיה אסור לשים שום מתווך בינינו לבין הקב"ה (רמב"ם, הל' תשובה פ"ג סוף ה"ז).

ה. עוד חיסרון יש כאן, כי לפי חז"ל המת כבר אינו שומע מה שבני אדם חיים מספרים לו (תוספות, סוטה לד ע"ב). גמרא מפורשת היא (שבת קנב ע"ב) שהמת שומע הדיבורים אך ורק על שנסחם הגולל (הקבר) ולא עוד. ועוד מפורש במגרא (ברכות יט) שהמספר על המת הוא אינו שומע. ואם בכל זאת אדם מכוון דבריו אל המת עצמו, הרי שעל פי בעל "חכמת אדם" הוא עובר על כך באיסור "דורש אל המתים" (סי' פט, ס"ק ז): "ואותן נשים וכן עמי הארץ שהולכים על קברי המתים וכאילו מדברים עם המתים ואומרים להם צרותיהם, קרוב הדבר שם בכלל זה ["דורש אל המתים"].

ו. לכן במלחמה זו שבין הלב [מה שהייתי חושק] למוח [מה שהמקורות הנאמנים מלמדים אותנו] הבה נהיה מבוגרים, הבה נהיה מאוזנים וישרים. מי שרוצה להתפלל ילך לכותל המערבי. הבטחה היא שם גם המתפלל בבית כנסת בבוונה, תפילתו נשמעת. כל הענייין ההמוני של הליכה לקברות חתיית בעמנו לפני כמה מאות שנים, והושפענו בכך מהאומות השכנות. חז"ל התנגדו לזה. נקודה.

עוד חומר בנושא ראה במאמרנו ב"תחומין" כרך כא]

נקודות ציון

ארנון סגל

בוויכוח הפנים־יהודי בעניין מעמדם של קברי צדיקים **כבר הושגה הכרעה**. הפריסה הרחבה של תופעת הנהירה אליהם והיקפיה העצומים, די משכנעים במסקנה שכלל ישראל כבר הצביע ברגליים, ובחר למרות הבעייתיות לראות בקברי צדיקים **מקום מסוגל ואף קדוש** ◉ התנועה הגדולה לתופעה הזאת באה, מתברר, לא מעט עקב פעילותו של האר"י הקדוש לפני כ־500 שנה ◉ האר"י זיהה מקומות רבים בגליל כקברי צדיקים, בעיקר תַּנאים ואמוראים, אך גם דמויות מקראיות. רבים מזיהוייו נעשו בעקבות מסורות עממיות. רשימה של כל זיהויו הוספה על ידי רבי שמואל ויטאל, בנו של רבי חיים ויטאל, **לשער הגלגולים** (הקדמה לז): "ועתה אכתוב מקרות קברות הצדיקים, כפי אשר קבלתי ממורי [=האר"י]... כי הוא היה רואה ומסתכל בנשמות הצדיקים, גם מרחוק עיניו יביטו בנפש הצדיק העומד על הקבר שלו, ועל ידי זה היה יודע קבר כל צדיק וצדיק, **והיה מדבר עמהם**, ולומד מהם כמה סתרי תורה. וכבר ניסיתי כמה ניסיונות וחקרתי בתכלית החקירות, ומצאתי דבריו כנים ואמיתיים" ◉ הרי כמה דוגמאות מתוך עשרות זיהויים: "במדינת צפת במערב, יש שם בית קברות ליהודים, ובתוכו בית אחד... **ובצפון בית ההוא נקב קטן פתוח למערה** ההיא, ואבותה מערה אומרים העולם, כי שם קבור הושע בן בארי, **ואינו כך**, אמנם קבור שם ר' יהושע התנא". ועוד: "בצאתך מן המעיין של בריי"א [=ביריה], רחוק כמו 400 אמה לשמאל הדרך, תמצא שם מורד אחד עמוק ומשופע וצר בין הרים ההם, ושם קבור **בניהו בן יהוידע**"

ציון רבי נחמן מברסלב

ולא רק צדיקים: "בלכתך מצפת לצד צפון ללכת אל כפר עין זיתון, דרך אילן אחד של חרוב, שם קבור **יש"ו הנוצרי"** ◉ ואמנם, נכון לשנת תשע"א, נראה שדברי האר"י בהחלט לא נפלו אל אוזניים ערלות. היקף העלייה לקבר רשב"י במירון (**למעלה מחצי מיליון** בל"ג בעומר תש"ע) או הנהירה לאומן (52 **אלף מתפללים** בראש השנה תש"ע) עשויים לגרום למי שנחשף לתופעות הללו בפעם הראשונה לחשוב שפקידת קברי צדיקים היא אחד מעשרת הדיברות ◉ ללא ספק המגמה מתעצמת מאוד בשנים האחרונות. בראש השנה תש"ן, לשם השוואה, התפללו בציון רבי נחמן מברסלב כ־**250 מתפללים בלבד** ◉ מתברר שהחל משנות ה־70 של המאה הקודמת מתרחשת עלייה מתמדת בפולחן קברי הצדיקים, ובהשתתפות בהילולות הגדולות הנערכות בקבר רשב"י, בציון הבבא סאלי בנתיבות ואצל רבי מאיר בעל הנס בטבריה. **גם משרד התיירות** זיהה בשנים האחרונות את הפוטנציאל המסחרי־תיירותי של התופעה המתרחבת. זאת לאחר שבמשך שני עשורים, שנות ה־50 של המאה הקודמת, דווקא נרשמה ירידה בהיקף ◉ קבר הרב אברהם מתתיהו פרידמן בגבעתיים, המכונה **האדמו"ר משֶׁשֶׁפֶּטֶשׁ**, הוא הוכחה מעולה לעניין. בהילולה השנתית המתקיימת ביום פטירתו של מי שנחשב אחד מל"ג צדיקי דורו, משתתפים כיום **כעשרת אלפים איש**. ואולם מעת פטירתו בשנת 1933 ועד שלהי שנות ה־90 של המאה הקודמת, פקדו אותו ביום הנצחתו רק זקנים מעטים יוצאי רומניה, שהכירו את הצדיק עוד בחייו ◉ בנוסף, לא מעט אתרים קדושים ומסורות עממיות **'התגלו' בשנים האחרונות**: פתחו של גן עדן בבית־שאן, ביתו של רבי שמעון בר יוחאי בירוחם, וקבר ישעיהו בנחל דישון ◉ קברי צדיקים קברים עצמו לפתע, פעמים רבות **דווקא באזורי הפריפריה**, בעיירות כנתיבות או יורוחם ◉ תופעת קברי הקדושים, אגב, נפוצה מאוד **בכל הדתות המונותאיסטיות**, אולי בשל הצורך האנושי החזק בישות מתווכת בין המאמין לא־לוהיו ◉ ואולם יוצאי הארץ מדי ראש השנה באוהב אומן, יופתעו אולי לשמוע שההיתר להיכנס בשערי בית קברות אינו פשוט כלל ובחינה הלכתית. אפילו האר"י עצמו **לא שבע נחת** מהנהירה לקברים "זולת להלוויית המת" (עיר"ש או"ח תקנט,ז) ◉ הגאון מוזיליה, באיגרת ששיגר למשפחתו בדרכו לארץ ישראל, אף התבטא בצורה קיצונית יותר: "שלא תלך לבית הקברות כלל, **וכל הצרות והעוונות** באים מזה" ◉ על פי הגמרא בתענית (טז, א) נהוג אמנם לפקוד את בתי הקברות בעת עצירת גשמים, אך הדעה שנפסקה להלכה ברמב"ם ובשולחן ערוך רואה בכך צעד מחאתי־אבהתרי כלפי הקב"ה בלבד ("הרי אנו חשובים לפניך כמתים"). צעד שאפשר לקיימו לאו דווקא בפקידת קברי צדיקים, או בכלל יהודים, אלא באופן מפתיע גם **בבית עלמין מוסלמי**, נוצרי או בודהיסטי ◉ אז אם התופעה המתעצמת גורמת להתחזקות רוחנית, לקיום מצוות בשמחה ולאחדות ישראל אין סיבה לקלקל את החגיגות, אבל ההתלוי המתגבר מוביל לעתים גם לאבסורדים, ולאי־הבדלה בין פולקלור לבין עיקרי תורה ◉ כך, למשל, בט"ו בתמוז האחרון, הי'אריצייט של **רבי חיים בן עטר** הקבור בהר הזיתים, אפשר היה לצפות במאות בני ישיבות המתפללים בדבקות על שולחן המזרחיים של הר המוריה, כשפניהם אל קבר הצדיק ואחוריהם, נעבעך, **אל מקום המקדש** ◉ ועוד קוריוזים שמעידים על איבוד פרופורציה: מה מושך המוני מתפללים לקבר רבי עובדיה מברטנורא למרגלות הר הזיתים מדי ג' בשיוון? כמובן העובדה שהתאחדו הדת נחשב כיום פטירתו. אבל, יש לדעת, זיהוי התאריך הזה כיום הזיכרון לרב מברטנורא הוא בן **פחות מעשרים שנה**. אפשר להתייחס אליו בספקנות גם בשל העובדה שאפילו שנת פטירתו המדויקת של הרב אינה ידועה ◉ ועוד: איזה אירוע היסטורי מצוין ברוב עם **בכ"ח באייר** בירושלים? נכון מאוד, ציון מועד הסתלקותו של שמואל הנביא **בנבי סמואל**, שמושך אליו אלפי מתפללים. משום מה, העובדה שעל פי התנ"ך מקום זה איננו אתר קברו של הנביא (שנקבר ברמה בהר אפרים, כלומר הרחק צפונה משם), לא מקלקלת את החגיגות ◉ גם האתר בהר ציון בירושלים הקרוי **'קבר דוד'** בוודאות איננו מקום קברו של מקים עולה של תשובה. מלך ישראל נקבר בעיר דוד המצויה מאות מטרים משם. מומחים מעיירים שהאתר בהר ציון הוא 'גן עוזא', שעל פי התנ"ך נטמן בו דוויקא **מנשה, מלך יהודה הרשע** ◉ בשנים האחרונות מתרחש מהפך רבתי בהרכב הקהל המגיע אל קברי הצדיקים בימי הזיכרון. בני עדות המזרח, מסורתיים ודתיים, מקיימיו האדוקים מימים ימימה של המנהג הזה, **איבדו את הבכורה לטובת החרדים** ◉ אגב, בעניין הזה אין הבדל בין מתנגדים לחסידים. ממשיכי דרכו של החת"ם סופר, שהתנגד לחגיגות ל"ג בעומר ולמוסד ההילולא, **רוקדים כיום בל"ג בעומר** באותו מעגל במירון עם תלמידי הבעש"ט ◉ יש המבקרים את החרדים בחריפות על כך, ומאשימים אותם בהעדפת המסורת על פני ההלכה, ובאמיתו מנהגים עממיים על חשבון הפסיקה הכתובה ◉ ואולם מקיפי **עמוקה** שבע פעמים, ורוכשי ח"י הרוועל במירון, אומרי התיקון הכללי באומן ומשתמשי **המים הקדושים** בקבר הבבא סאלי ישמיעו מסתמא במעשיהם גם בשנים הבאות. הריגוש הנובר מכך גדול כנראה **יותר מכל התחליפים** שמסוגלים המתנגדים להציע. הצורך בעבודת ה' פיזית ומוחשית תובע כנראה את שלו.

קבר האר"י הקדוש

קבר הרשב"י

קבר הבבא סאלי

קבר בניהו בן יהוידע | צילום אריאל פלמון

הצדיקים שהלכו לקברי צדיקים

הרב שמואל אליהו רב העיר צפת

המקור הראשון המעודד תפילה בקברי צדיקים הוא הסיפור על כלב בן יפונה שהולך לרגל ארץ ישראל ורואה שחבריו סוטים מהדרך המקורית ומתכננים לרַפּוֹת את רוח העם. מה הוא עושה? הולך לקברי האבות בחברון ומתפלל שם, כפי שמלמדים אותנו חז"ל. רבא שאומר זאת לא רואה במעשה של כלב בן יפונה מעין "דורש אל המתים" (סוטה לד:).

מה קרה לכלב? הוא קיבל מהאבות כוח. הוא למד מהם דרך. הוא התחבר רוחנית ונפשית לכוח של האבות והאמהות. הוא נזכר בשבועה שאלוקים שבע להם, הוא חי בכל הווייתו את הברית שאלוקים כרת עם האבות. כך הוא קיבל כוח וידע איך לא ליפול בעצת המרגלים. לא להחליש את רוח האומה. חברו יהושע בין נון לא היה צריך את הכוח הזה. הוא קיבל את הברכה ממשה רבנו באופן ישיר: "י־ה יושיעך מעצת מרגלים". יש אנשים שלא צריכים את הכוחות הללו – אבל יש כאלה שצריכים וכך לימדו אותנו רבותינו.

רש"י מלמד אותנו שרחל נקברה בדרך בית לחם כדי להיות מקום תפילה לאלה שיוצאים לגלות (מקורו של רש"י בבראשית רבה פב יא). בגמרא אנו מוצאים תַּנאים חשובים שהתפללו על קברי צדיקים. רבי יהושע בן חנניא השתטח על קברי בית שמאי (חגיגה כב; וראה קהלת רבה י יג). רב חביבא התפלל על קבר רבי חייא שיחזור מאור עיניו וחזר. רבי יהושע בן לוי בא לקבר רשב"י ופגש שם את אליהו הנביא.

גם אצל חכמינו הראשונים אנו מוצאים שהתפללו בקברי אבות. הרמב"ן באיגרת לבנו כותב כי הוא הולך להשתטח על קברי האבות בחברון. רש"י כותב בשם הגאונים כי ביום פטירת הצדיק מושיבים ישיבה על קברו ולומדים ומתפללים שם (בבמות קכב). רבנו עובדיה מברטנורא מביא את המנהג להתפלל ליד קברו של שמואל הנביא ומביא עדויות שהרבה עקרות נפקדו מתפילה זו. רבי יוסף קארו בספרו "מגיד מישרים" מתאר לימוד ותפילה בקבר רשב"י, אין הפעולה האדירה שזה עשה בעולם ואת הציוויי והחדרה לעשות כן בשעת צרה.

וראה כי כל אלה שהזכרנו אינם מהמקובלים אלא מפוסקי ההלכה. ומי לנו פוסק הלכה יותר מרבי יוסף קארו בעל השולחן ערוך שפסק (או"ח תקס"ח) כי נדר לקברי צדיקים כנדר לעשות מצווה (סע' ג. וראה עוד בגמרא תענית טז. ובש"ע תקע"ט על תפילה בתענית בקברי צדיקים. ועיין משנה ברורה שם). אם נלך לדברי המקובלים נראה את דברי הרמ"ק – רבי משה קורדובירו – שיחל בי"ד באב תשע"ב, מתוך גמרות שטינזלץ (וכבר כעת אפשר לעשות זאת), יֵדע ללמוד גמרא לא פחות ממי שעמל לבדו על פיצוח מילים ארמיות קשות להבנה ושיבושים עתיקים בכתב רש"י.

הרב עדין אבן־ישראל לא נח על דפי הגמרא, וכבר עבר לעסוק בפריקטים הבאים שעל ארון הספרים היהודי. ספריו מוטלים כעת בקרן זווית. כל החפץ ליטול יבוא וייטול.

הסיפור על הילד שהתחיל ללכת

מתוך הספר "אביהם של ישראל" – חלק ג', שעומד לצאת לאור בקרוב.

סיפור על תפילה בקברי צדיקים ששמענו מו' ישראל גליס שהיה יועץ שר הדתות:

פעם רציתי לערוך סרט על החילולה של ל"ג בעומר במירון ושכרתי חמישה צלמים שיסתובבו במשך כל ל"ג בעומר במירון במקומות שונים ויצלמו ובסוף נעשה מזה סרט. כמובן שלוויתיי אותם. ונשוהרב מרדכי אליהו ז"ל הגיע, כדרכו בסביבות חצות הלילה, מיד התקבצו סביבו מאות אנשים מלבד כל האוטובוסים והגלוויס שהגיעו אתו מירושלים. מיותר לציין כי הצלמים מיד התלוו אל הרב בכל הסיור שלו שכלל בדרך כלל לימוד בתחילה ליד הציון, ואחר כך ריקודים בחצר החיצונית. בין לבין היו באים אנשים רבים לקבל ברכה מהרב שהיה באותן שעות בשמחה גדולה מאוד.

גם אני נלוויתי לחבורה הקדושה הזאת ולמקרה הזה שקרה לא שמתי לב אף שהייתי כמו אנשים רבים אחרים קרוב מאוד לרב. אולי בגלל הדוחק אולי בגלל שמחשבתי הייתה טרודה. אולי בגלל שאם אתה רואה דבר כזה אתה לא יכול להאמין שהוא קורה מול עיניך. אבל כשרואים אותו מצולם אי אפשר להתכחש למציאות.

ניגש אל הרב אליהו ז"ל יהודי שמבט עצוב על פניו ועל ידיו ילד כבן חמש־שש ואומר לו: "שהרב יברך אל הילד הזה. הוא לא יכול ללכת". הרב, שהיה בשמחה גדולה והארה גדולה הייתה על פניו אומר לאבא: שים אותו על הארץ והוא ילך. אבל האבא שלא קלט את העניין חוזר ואומר לרב הו

מנסים להתקרב לצלחת

בהמשך לכתבה על הקצר בתקשורת שיש לציבור הדתי־לאומי עם הטלוויזיה, פנינו גם לערוץ 7 שהיה מבין האתרים הראשונים בתחום של תכני וידיאו באינטרנט במטרה לברר האם שם מונחת האלטרנטיבה הטלוויזיונית של הציונות הדתית

ערוץ 7 TV סלוויזיה בזוית החדשות

ישי פרידמן

הטלוויזיה של ערוץ 7 החלה את דרכה באוגוסט 2001, "מהדורת חדשות באנגלית שצומלה בכיתה בשיבוא בני קקיבא בגתניה", מספר יוני קמפניסקי, האחראי על ערוץ הטלוויזיה של INN. "בתחילת השידורים, ערוץ 7 היה אתר החדשות הראשון בישראל שהעלה תכני וידיאו באופן מסודר ועקבי באינטרנט. המחלקה עברה גלגולים רבים ותכנים רבים שודרו במהלך השנים באנגלית ובעברית. היום ערוץ 7 מציע לגולשים תכני וידיאו שונים ומגוונים: כתבות חדשותיות, תכנית חדשה לילדים, מגזין מוזיקה יהודית, תכנית אירוח מיוחדת בשפה האנגלית גם מדור שלם של סרטונים מצחיקים ש"רצים ברשת". היום, לדברי עורך אתר ערוץ 7 עוזי ברוך, יש כ־576 אלף גולשים שונים שצופים בערוץ הטלוויזיה של אתר ערוץ 7 וכ־5.5 מיליון גולשים בחודש.

ערוץ טלוויזיה דתי־לאומי מציב אתגרים ערכיים והלכתיים לא פשוטים. בסוגיית הצניעות, למשל, קמפניסקי לא מתביישב לבקש ממרואיינים להתחבש ברגשות הגולשים של הערוץ. "נושא הצניעות הוא כמובן נושא מאוד חשוב בתחום הוידיאו. העיקרון החשוב ביותר הוא לא להתבייש לבקש ממי שעדיין אין מה שצריך כדי שמה שהצופה יראה בבית יתאים לאורח חייו – בסופו של דבר האדם מעבדו השני של צג המחשב סומך עלינו, כמעט בעניינים עצומות".

גם בשמירה על ערכים ההתמודדות איננה פשוטה. "תמיד צריך לזכור להפריד בין עצמך לבין העיתונאי שבך", מספר קמפניסקי. "לדוגמה, בזמן ההתנתקות צילמתי משפחה במהלך אריזת החפצים והעמסת הרכב ושמתי לב שהציוד קצת כבד. הצעתי לבת המשפחה לעזור והיא ענתה בנחרצות: יעזור לי אם פשוט תעופו מפה. אמרתי לה שאני מערוץ 7 וריצתי להסביר לה שזה קטע טוב שהתקשורת פה וכו' וכו', אבל הבנתי שאני שם כעיתונאי וכבוח יתייחסו אליי. במקרים רבים אני צריך לזכור להניח את המצלמה לרגע, לחזור לעצמי ולהיות חלק מהאירוע שאליו הגעתי, בין אם מדובר בשירה ותפילה לזכר ר' שלמה קרליבך, לוויה של נרצחי פיגוע חלילה או כל אירוע אחר".

קמפניסקי אומר כי הם עובדים על חיבור של צעירים לעולם המדיה. "תחום 'תוכן גולשים' הוא ממד שלם שאנו רוצים לפתח בתחום הווידיאו ולהוות במה לתכנים בעלי ערך מוסף לקהל היעד. פרויקט שידור הסרטים של תלמידי מגמות הקולנוע בישיבות ובאולפנות הוא דוגמה לתוכן חיצוני שמגיע אלינו ומקבל את ה'במה' המתאימה עם ה'אריזה' המפרגנת, פתאום תלמידים בכל הארץ צופים בסרט של תלמידת אולפנה במרכז הארץ, משתפים אותה במחשבות על הסרט ובעיקר מקבלים השראה ליצור עוד".

קמפניסקי: "במקרים רבים אני צריך לזכור להניח את המצלמה לרגע, לחזור לעצמי ולהיות חלק מהאירוע שאליו הגעתי, בין אם מדובר בשירה ותפילה לזכר ר' שלמה קרליבך, לוויה של נרצחי פיגוע חלילה או כל אירוע אחר

ערוץ 7 כבר עבר את השלב של ערוץ המעביר רק מידע חדשותי בכתבות וידיאו והיום הוא כבר מעביר באופן קבוע תכניות תרבות ואפילו 'לייף סטייל' בסגנון יהודי כמו "בריאות טבעית" עם הרב יובל אשורנ, ותכניות מוזיקה כמו "תיבת הנגינות" ו"תשובה תרבותית" – תכנית המספרת על עולמם הרוחני של יוצרים ואמנים שעוסקים בתשובה ויצירה.

עוזי ברוך, עורך האתר, סבור כי למרות הזיהוי הדתי־לאומי של האתר, ערוץ 7 הוא אלטרנטיבה חדשותית לאתרים הקיימים היום. "ערוץ 7 מציע היום שירות חדשותי מעניין לא רק לציבור דתי־לאומי אלא לכולם. ערוץ 7 מתעדכן 24 שעות ביממה. בכל שעה יש משמרת. אני לא חושב שיש ידיעה אחת חשובה, למעט תכנים 'צוהבים' ורכילותיים, שמתפספסת אצלנו. אנחנו מביאים את כל החדשות המרכזיות שמתרחשות בארץ. יש, כמובן, הבדלים במיון של הנושאים. יש אתרים שמתעסקים בתוכן מסוים יותר מאתנו ולהפך, אבל את כל החדשות שמתרחשות בישראל אפשר לראות בערוץ 7. אנחנו מציעים את אותה תקשורת רק פחות צהובה ועם סדר יום אחר".

חוק שיאור המסה

הכחשה

החולצות בארץ בלי רמה, זאת המסקנה שהגעתי אליה לא מזמן. ואני לא מדבר על חולצות פוטיות שקיים כאלה שקונים ב'אלי הלבשה', גם חולצות שמשקיעים בהן. אתה משקיע כסף, קונה חולצה איכותית ופתאום אתה מגלה שהיא מתוצרת – סתם חולצת חולין. ואני לא מדבר על חולצה אחת, כל החולצות בארון פתאום מתכוצות, שלא לדבר על המכנסיים. זבל של איכות. מילא חולצות ומכנסיים אבל למה שהחגורה תתכווץ, היא בכלל מעוז. נראה שהעולם השתגע, כל יחידות המידה השתנו – סנטימטר זה כבר לא סנטימטר וקילוגרם זה כבר לא קילוגרם. עובדה, אפילו המאזניים שעליהי עליהם לא שומרים על עקביות.

לא מזמן הראו לי משקל מסוים ועכשיו הם מוסיפים לי כמעט עשרה אחוזים. פשוט יצאו מכיול. זהו השלב הראשון – "הכחשה".

חופרים לכושר

באיזה שלב כבר אי אפשר להתכחש יותר. בעיקר בגלל כל הנשמות הטובות שסביבך. החל מ"אשתך מבשלת טוב, אח?...", "אוכלים טוב ב'HP'", או שמא "החיים מיטיבים אתך", וכלה בהערות המעליאים כדוגמת "קיבלת אישור לפתוח מרפסת?". אין ברירה, הבנתי, זה הזמן לתפוס את עצמי בידיים. אך מאחר שלהפסיק לאכול זה ת' מבאס הגעתי למסקנה שאם עסקי היבוא מפשיכים כסדרם זה הזמן להגדיל את הייצוא. קצת ספורט עוד לא הרג אף אח (אלא אם כן מדובר בשחייה ביקום).

רבים לא יודעים זאת, אבל החכמה בספורט היא לא לשנות סדרי עולם, אפשר לקחת את הפעילויות הגופניות שאתה עושה בלאו הכי ולעשות אותן קצת יותר. בשלב הראשון החלטתי לוותר על המעלית. אם במקום לה הפעמים שאני עולה במעלית אשתמש במדרגות, תוך שבוע אני נראה כמו בטירונות. ובכלל, מה יותר טוב מלעלות קצת במדרגות? התשובה היא לעלות במעלית. בחייאת, זה ממש מעייף וזה גם דופק את הברכיים וזה גם קצת לא יפה לזלזל ככה בטכנולוגיה המדהימה שנותנת לנו לחלוץ על כפתור ותוך כמה שניות להיות גבוהים ב־10 מטרים.

אבל ללכת הרי כולנו הולכים בלאו הכי, ויש שיטה נחמדה שפותחה ביפן, שאומרת – עזוב אותך משטיות, רק תצעד 10,000 צעדים עם הטלפון שלה. לא צריך אפילו לצעוד בריצפות – חמש דקות פה, חמש דקות שם, עוד שעה וחצי שם ושם והגעת ליעד. זה גם בא עם גאדג'ט נחמד – מכשיר דיגיטלי קטן שאתה לוחש בכיס והוא סופר בשבילך את הצעדים. והאמת שבאופן חלקי התכנית עובדת לא רע – מתברר שאתה עוצר בערך 1,000 צעדים ביום בלאו הכי, ככה שבמקום לבזבז אותם המד־צעדים סופר לך אותם, החלק שהיה לי יותר קשה זה ה־9,000 הנותרים. לא נרמלים היפנים האלה, מאיפה אני אביא להם עוד 9,000 צעדים ביום?

בקיצור, אני אחסוך מכם את שיטת ה'מעכשיו אני משחק כדורסל פעם בשבוע' ואת שיטת ה'מעכשיו שכיבות סמיכה וכפיפות בטן כל ערב' ואעבור ישר להלהיט היסטרי – הליכון! במקום לצאת מהבית ולרוץ ברחובות אתה יכול לעשות את זה מול הטלוויזיה (כלומר מול המחשב) ולא להרגיש איך הזמן עובר והקלוריות מתעופפות להן. ובאמת ההליכון הוא מכשיר נהדר ומאוד שימושי.

כן, כן, אני יודע שאתם חושבים כל הזמן שאני ציני ולא אומר כלום ברציונות, אבל אני מתכוון נתאסף לתפילת מנחה וערבית ואמירת פרקי תהילים להלמתו המהירה בתוך שחרי'ילשלומם וישוועתם עד שלוש שעות, במצבת קבורת רחל אמנו

ביום ראשון אור לח' בכסלו בשעה 15:45.

איור: יוסי שחר

אחרי אימון אחד זכה הבנתי שכבה זה לא ילק. "איגור", אמרתי לו, "תודה רבה. נראה לי שהבנתי את העסק. מכאן אני אסתדר לבד". איגור קצר נעלב אבל בעל המאה הוא בעל הדעה. בלי איגור חדר הכושר נהיה הרבה פחות מאיים. מאחר שהחיבור שהפעילות הגופנית חשובה לי יותר מהמשקולות, שמתי פעמיי להליכון (שמשום מה הזכיר לי מתלה בגדים) והתחלתי להרביץ ריצה פראית במהירות חמישה קמ"ש, בעיפוע מינוס שתי למטר חצי שעה (היה סדט טוב). מה עושים אם אתם כבר מתעשים לגמרי מהריצה אבל הסדט לא נגמן, כמובן כדי לא לגרום שוקן לשרירים צריך בהדרגה להוריד מהירות וללכת במהירות 2 קמ"ש עד שנגמר הסדט. דווקא נחמד החדר כושר הזה.

אחר שבוע אימונים אינטנסיבי עליתי על המשקל כדי לגלות שהוספתי חצי קילו. "נהדר", צחלתי, "מסת השריר שלי עלתה". מד אחזיז השומן לעומת זאת לא הראה כל תזזיזה חיובית אבל לך תסמוך על הקמקיר הזאת. שבוע לאחר מכן המשקל התמיד בסיריבוג לשתף אתי פעולה. "טוב, זה ברור", חשבתי לעצמי בסיפוק, "אני נועל נעליים. זה לפחות איזה 2 ק"ג, כך שבעצם ירדתי במשקל". בשבוע שלאחר מכן ההסבר היה הרבה יותר פשוט. "להישקל לפני השירותים זה ממש לא משקף". במהמשך מד המשקל לא הטריד אותי יותר. "אני לא הולך לחדר כושר בשביל להוריד במשקל אלא בשביל ההרגשה", צייתתי לעצמי. "אבל למעשה כן הלכת לחדר כושר כדי להוריד במשקל", העיר לי מצפוני. "שתוק אידיוט! לך תרכב על מישהו אחר", עניתי לו בעצבים. למעך כתצי שנה הרומן שלי עם חדר הכושר דווקא הלך לא רע, בחצי שנה שלאחר מכן אפשר לומר שאני אחד התורמים המכובדים למכון הכושר, הוראת קבע של 200 ₪ בחודש בלי לבקש שום תמורה. נראה לי שלפחות אפשר לקרוא על שמי אי אחד ההליכונים.

שדרו אלייי - vlado@olam-katan.co.il
לטורים קודמים - www.haim.tk

חיים על כל האולם

חיים ולחמיסקי

תפילה לרפואת חנן פורת

"וְאַנִּי אֶמְרַתִּי: ה' חָנֵּנִי רְפָאֶה נַפְשִׁי"

תפילה לרפואת חולי ישראל ובתוכם מורנו וחברנו ר' חנן בן שלומית פורת נתאסף לתפילת מנחה וערבית ואמירת פרקי תהילים להלמתו המהירה בתוך שחרי'ילשלומם וישוועתם עד שלוש שעות, במצבת קבורת רחל אמנו

ביום ראשון אור לח' בכסלו בשעה 15:45.

שרים קרליבך ברמת-השרון

יצחק מאיר וחברים בשירי הרב קרליבך, סיפורים וניגונים. יום חמישי, י"א בכסלו תשע"א 18.11.10 אשכול הפיס, רח' העבודה 12 רמה"ש. כרטיסים בטלפון: 077-2014830, 052-7710355

הכוח להאיר – סדנת בוקר לנשים לכבוד חנוכה

סדנת בוקר לנשים לכבוד חנוכה בהנחייתה של הגב' טובה רביב, מנחה להעצמה אישית וזוגית, תתקיים ב"ה ביום רביעי כ"ד בכסלו 1.12.10 בשעה 10:00 בבוקר בבית־שמש. יוגש כיבוד קל. הכניסה חופשית. חובה להירשם בטל' 052-2383654 או במייל toyaraviv@inn.co.il

מתנות עם ערך מוסף

יריד חנוכה באולפנית ישורון פ"ת

בימים אלו עסוקות בנות האולפנית בהכנות לקראת יריד חנוכה מס' 4 שבו נארח כ־30 עמותות ואגודות הנוסקים בקידומן של מוכלוכיות בעלות צרכים מיוחדים. בטרם נדליק את נרות החנוכה נגאיר בהם את ביתנו הפרטי, מבקשים אנו להאיר את חייהם של אנשים יקרים אלו. היריד הוא הזדמנות נפלאה לרכוש מתנות כמנהג "דמי חנוכה", לבנוסף לרווחיה מחוויה של תרומה ישירה לקהילה. בירד אפשר יהיה לרכוש מגוון מתנות ייחודיות: בקבוקי ליקר שוקולד של "טל חיים" המיוצר בידי נשים נממכות, פרטי אמנות בעץ ובבד המיוצרים בידי תשושי נפש במסגרת עמותת "שיקום אחר", עוגיות מאפה דיי תלמידי "חטיבת שלום", סידורי פרחים שוקולדים מעוצבים בידי אנשים בעלי צרכים מיוחדים העובדים בסטודיו "אנד גיר", נרות וסבונים שנעשים בעבודת יד של דיירי "שקל", תכשיטים פרי יצירתם של תלמידי "ניצן ב"ב", והרשימה עוד ארוכה.

לקראת היריד עובדות התלמידות בפעילויות חברתיות ערכיות שבמהלכן הן נפגשות עם אוכלוסיות של אנשים בעלי צרכים מיוחדים, משתתפות בסדנאות חוויתיות ולומדות על הרבגוון בהכנסות לוכני היריד הן קודש לעמותות המשתתפות, כמובן.

היריד יתקיים באולפנית (רח' זליג בס 17 פתח־תקוה) בימים שלישי־רביעי ט"ו־י"ז בכסלו 21-23 בשעות 16:00-20:00 וכמובן שנשמח לראותכם...

ערב נשים בחצור הגלילית

נשות חצור והסביבה מוזמנות לערב מרתק לקראת חג האורים. "כי אשב בחושך ה' אור לי" - סיפורו האישי המדהים של עיזור. חגי לב, שאיבד את מאור עיניו בילדותו. מספר על התמודדות מופלאה ועל אמונה חזקה שמנחה אותו לאורך כל הדרך. מתיי' יום רביעי י' בכסלו (17.11) בשעה 20:00 בערב. היכון בכולל, בקריית חינוך אמי"ת חצור הגלילית. הערב בחסות "פרויקט קהילה ומשפחה" של רשת אמי"ת. הכניסה חופשית! לפרטים: ראומה 052-5698758

אירועי קק"ל

שישי שבתי - כל יום שישי, חופשי!

קרן קיימת לישראל מזמינה אתכם ליהנות מטיולים מודרכים בבוקר יום שישי, בשעה 10:00, בכל שבוע בפינה קסומה אחרת בחבלי הארץ. הטיולים מתאימים לכל המשפחה וליימשכו שעותיים עד שלוש שעות, בשילוב נסיעה במכוניות פרטיות והליכה קצרה בשבילי היער. הטיולים הקרובים:

12.11.10 - אל הגשר בפארק קק"ל בנשר

בהר הכרמל - טיול בנחל קטיע ובפארק שסביבו: הפארק הוא גן עדן חבוי בין שטחים בנויים. יש בו גשר תלוי הרפתקני וייחודי החוצה את גדות נחל קטיע, כמו גם מרחבים רוקים, מתקני כושר וספורט, שבילי טיול, מצפורי נוף, שולחנות פיקניק וצמחייה עשירה ומגוונת.

19.11.10 - חגיגה צהובה - אל פריחת החלמוניות בערות להב ויתיר בנגב הצפוני - טיול באחרי פריחת החלמוניות ביער יתיר ובער להב, במסלול העובר בנופים ובתצפיות ייחודיים בערות שעל גבול המדבר. תאריך הטיול עשוי להתשנות בהתאם לראשית הפריחה באזור.

26.11.10 - אל עינות תלם ואנדרטת התאומים בפארק ירושלים - נצא לטיול בעמק הארזים. נטייל ברגל בין המדרגות החקלאיות בעינות תלם ונשמע על ראשית התחיישבות היהודית באזור ועל הניסיונות הראשונים להקים מפעלי תעשייה בארץ ישראל. משם ניסע לתצפית מעניינת על הכביש העולה לירושלים, מן הגבעה שעליה הוקמה האנדרטה הייחודית לזכרם של הנספים באסון מגדלי התאומים בארצות הברית, ללא תשלום, בהרשמה מראש ב"קו ליער", 1-800-350-550.

קהילת בית יהודה בירושלים

קהילת בית יהודה, בית הכנסת של הרב אורי שרקי שליט"א, מזמינה את ציבור הצעירים והצעירות לשיחה שתתקיים אי"ה במצ"ש "ישלח" י"א בכסלו תשע"א (20.11) בבית כנסת בית יהודה, רח' שושנה 18, קריית משה, ירושלים בשעה 19:45. אם השיעור יעביר הרב אורי שרקי והוא יעסוק בנושא: "אני בדד לא מוכ(ח" (לגליצי על 30). כיבוד קל יוגש לאחר השיחה. עלות: 30 ₪ לכיסוי ההוצאות. לגילאי 35-45 תתקיים בקרוב סדנה. לפרטים: 052-5802459 tzeirimtzeirot@gmail.com

ערב נשים בנתניה

בואי לגלות את האור היהודי שבך. אישה יקרה, הנך מוזמנת לערב נשים מרגש שכולו בשבילכן! בתכניה:

20:00 - התכנסות וכיבוד קל. דברי פתיחה - הרב נתנאל יוסיפוז, ראש בית המדרש והגרענין החינוכי: "עמך עמי אלוקייך אלוקיי" - הרבנית אפרת שוורצמן בסיפור אישי על הדרך אל האור היהודי. סדנה חוויתית להכנת נרות מקושטים. הערב יישרר א"ה ביום שלישי ט' בכסלו 16.11 בבית הכנסת "חובבי ציון", רח' ש"י עגנון 10 (מול הדואר), קריית גורדא. השתתפות סמלית - 10 ₪. לפרטים: מיכל 052-4430330. מצפות לראותך, נשות הגרענין החינוכי נתניה

מכון פוע"ה – קורס להכשרת מדריכי חתנים

מקומות אחרונים בקורס להכשרת מדריכי חתנים בראשות הרב מנחם בורשטיין - הפתיחה השבוע לימוד הלכתי, בניין הוזאגית, דגשים להדרכה, הכנה לחתונה. תעודות לעומדים בתנאים באישור הרבנות הראשית 052-4077077 / 02-6517171

ישיבה ברוח תורתו של רבי נחמן

פפתחה הישיבה! בחסדי השי"ת נפתחה בירושלים ישיבה גבוהה ההולכת ומתנכנת בדרכו של רבי נחמן מברסלב. אם אתה מעוניין להצטרף לחבורתנו הקדושה ולהתקרב לצדיק האמת, זה הזמן. לפרטים 050-8663216

דרושים

לפרויקט פל"א של החברה למתנ"סים בבית־שמש דרושות **מורות (לחשבון ולעברית) עם תעודת הוראה או סטודנטיות שנה ד'** לעבודה מעניינת ומאתגרת עם ילדים עולים אתיופים בכיתות ג'־ו' (קבוצות לימוד בנות 14-13 תלמידים). "ראש גדול" ויצירתי, חום ואהבה, השקעה ואחריות, אם הפרויקט מלווה מנחה מומסמכת. אפשרות ל־6 אז 8 ש"ש. למעוניינות: pelebetshemesh@gmail.com

להרכב מוסיקלי המתגבש בימים אלו בטל'מנשה **סרה מערכת מוסיקה** - תרומה תתקבל בברכה. עידית 050-8730168

דרושה תרומה של **אורגניות/ות** לצורך לימוד מוזיקה של ילדי חינוך מיוחד. הילה: 0545749871

עדיין **דרושה קומונרית** לשנה הזאת לסניף מיוחד בצפון, צוות מעולה ואוכלוסייה תומכת. לפרטים: ציון 054-3986257

דרושה **בת שירות** עם הרבה מרץ **למרכז 'רעות'** ברמת־גן. לפרטים: 052-4767133

דרושה **בת שירות לתנועת הילדים** "עוזי" במחוז צפון. דרישות התפקיד: אחריות, ראש גדול, רקע הדרכתי. לפרטים: ראובן 052-4239965

אבדות

ביום חמישי שלפני ערב יום כיפור, השאירה מישהי בטרמפיאדה במחסום של הבקעה (שלפני מחולה) **סנדלי צ'אקו** והם אצלי (עלתה לטרמפ לכיוון המרכז). 052-4239864

ביום שלישי ד' בחשוון לקחתי טרמפיסטית מעפרה לצומת רחלים. היא שכחה ברכבי **שקית עם בגדים**. עידית 050-8730168

ביום ג' כ"ד בחשוון (11.11.10) אחה"צ נסעתי בטרמפ מעפרה לקניון מלחה בירושלים ושכחתי באוטו **משקפיים בתוך נרתיק בצבע כחול**. 050-8466019

לפני כחודש נשכחו אצלי באוטו **שקית פירות ושקית עם בגדים**. הטרמפיסטית הייתה אישה צעירה עם ילדה קטנה, הורדתי אותן בראיל בתחנה לכיוון תל־אביב. אורלי 050-5897969

דיונים

השבוע נערך מופע ההתרמה לאשרת

גם אתם יכולים להאיר את העתיד של אשרת

אשרת שפירא' (30) חולה מלידתה במחלה מיטוכונדריאלית (חָסֶר באנזים חשוב) נדירה ומתמודדת כל חייה עם המחלה. למרות ניתוחים באשפוזים אינספור, השלימה אשרת את לימודיה, שירתה בשירות הלאומי ואף סיימה תואר בפסיכולוגיה באוניברסיטה הפתוחה. בחסדי ה' אשרת נישאה ולפני כשלוש שנים אף זכתה ללדת תאומות מתוקות, מה שמוגדר גם גמור. בשנתיים האחרונות מלחלה של אשרת החמירה. הרופאים בארץ לא מצאו פתרון והומלץ על בדיקות וטיפולים במרכז הגדול בעולם שכולו בשבילן! בתכניה:

20:00 - התכנסות וכיבוד קל. דברי פתיחה - הרב נתנאל יוסיפוז, ראש בית המדרש והגרענין החינוכי: "עמך עמי אלוקייך אלוקיי" - הרבנית אפרת שוורצמן בסיפור אישי על הדרך אל האור היהודי. סדנה חוויתית להכנת נרות מקושטים. הערב יישרר א"ה ביום שלישי ט' בכסלו 16.11 בבית הכנסת "חובבי ציון", רח' ש"י עגנון 10 (מול הדואר), קריית גורדא. השתתפות סמלית - 10 ₪. לפרטים: מיכל 052-4430330. מצפות לראותך, נשות הגרענין החינוכי נתניה

דיונים

השבוע נערך מופע ההתרמה לאשרת

גם אתם יכולים להאיר את העתיד של אשרת

חסידים וסיפורי מוסד

יהודה גזבר

המוסד / מיכאל בר־זוהר ונסים משעל
319 עמודים, הוצאת ידיעות ספרים

עוד לפני הביקורת, כמה מילים קטנות על הספר החדש של **חיים באר, 'אל מקום שהרוח הולך'** [625 **עמודים, הוצאת עם עובד ספריה לעם**]. ובכן, מכיוון שחיים באר הוא מותג בפני עצמו כבר כמה שנים, מה גם ש'לפני המקום' שלו, שיצא לפני שנים, היה מצוין, חיכיתי לספר החדש שלו בקוצר רוח. גם על הכריכה האחורית יש לספר פוטנציאל: רבי חסידי שהולך לחפש יאך בהרי ההימלאיה? מה יותר מגניב מזה? אז הספר באמת כתוב יפה, משלב אלפי ציטטות וסיפורים חסידיים לכדי ביקורת על החסידות הקיימת וסיפור אהבה מופרך משהו בין האדמו"ר לחוקרת העצירה שמלווה אותו. ולמרות כל זאת, מכתיבה אוטוביוגרפית מהורהרת וירושלמית, שהייתה הסגנון המובהק שלו, עבר באר לכתיבה יותר מרוחקת. והמופרכות של כל הסיפור, כמו גם הביקורת הכלל לא מוסתרת על החסידויות הקיימות, הופכות את הספר (שבאמת כתוב יפה) להיות אחד לחלוטין מחיים באר שהכרתי, וחבל שכך.

עוד לפני הביקורת, כמה מילים קטנות על הספר החדש של **חיים באר, 'אל מקום שהרוח הולך'** [625 **עמודים, הוצאת עם עובד ספריה לעם**]. ובכן, מכיוון שחיים באר הוא מותג בפני עצמו כבר כמה שנים, מה גם ש'לפני המקום' שלו, שיצא לפני כמה שנים, היה מצוין, חיכיתי לספר החדש שלו בקוצר רוח. גם על הכריכה האחורית יש לספר פוטנציאל: רבי חסידי שהולך לחפש יאך בהרי ההימלאיה? מה יותר מגניב מזה? אז הספר באמת כתוב יפה, משלב אלפי ציטטות וסיפורים חסידיים לכדי ביקורת על החסידות הקיימת וסיפור אהבה מופרך משהו בין האדמו"ר לחוקרת העצירה שמלווה אותו. ולמרות כל זאת, מכתיבה אוטוביוגרפית מהורהרת וירושלמית, שהייתה הסגנון המובהק שלו, עבר באר לכתיבה יותר מרוחקת. והמופרכות של כל הסיפור, כמו גם הביקורת הכלל לא מוסתרת על החסידויות הקיימות, הופכות את הספר (שבאמת כתוב יפה) להיות אחד לחלוטין מחיים באר שהכרתי, וחבל שכך.

שוטא ניסיתי לחשוב איזו נקודת זמן גרמה למיכאל בר־זוהר ולנסים משעל לעצור ולהגיד 'הנה, זה הזמן לעצור ולסכם את פעילות המוסד מאז מקום המדינה". נראה שסתם, בבוקרו של יום, החליטו שניים מבכירי היימונאים בישראל לשבת ולכתוב ספר על פעילות המוסד, ולסקר בו 22 פרשיות של הצלחה וכישלון: למן חיסולו של מבחוח ועד חטיפת איימכן, ניסיון חיסולו הכושל של האלד משעל ופרשיות איפה יוסל'ה. כן אז כן, הנה הספר לפנינו: הוא כתוב זורם וקריא, מסכם היטב את הפרשיות וכל זה, אבל.

על גב כריכת הספר כתוב שהוא מבוסס על גיליונים חדשים ומסעירים, מאות מסמכים שנחשפו וכו'. אודה ואתודה, בינגוד למה שאני עושה תמיד, הפעם לא קראתי את כל הספר. קריאה אקראית של כמה פרשיות גרמה לי להבין שגם אם קיים חומר חדש, אין לי הידע המתאים בכדי שאזהה אותו. מבחינתי, סיקור פרשיית איימכן היה זה דומה לסיקורים הקודמים של הפרשיה (לפחות שלושה ספרים עבי כרס שנכתבו עליה), וסיקור פרשיית יוסל'ה היה די דומה לחומר שמצוי באינטרנט או בעיתונות. ככה שעיקר החידוש שהיה לי בספר הוא בפרשיות שלא הכרתי (אין יותר מדי כאלה) או בפרשיות שעדיין לא הספיקו להיכנס לספרים קודמים (חיסולו של מבחוח, נניח). בקיצור, אני קראתי רק את הפרקים שעוסקים בפרשיות שאני לא מכיר מספיק טוב, ואני חושב שזו המלצה טובה לכל אחד.

בקיצור: יותר מדי חידוש לא מצאתי כאן, אבל זה לא כזה נורא.

מומלץ: לכל מי שמתעניין בפעילויות המוסד, חובבי ספרי ריגול, היסטוריה ואכלה.

לא מומלץ: לטיפוסים שכבר מכירים את הפרשיות לעומק, או לאנשים שזה לא מעניין אותם בכלל.

נקודת תורפה: מחזור של פרשיות שכבר מוצו עד לזרא.

אם גם אתם תוהים למה מוציאים ספרים של קניון בהוצאה מחודשת, מתעניינים בהנערה ששיחקה באש' או שואלים את עצמכם איזו פלוגה הכי טובה בגדוד 198, המייל שלי מחכה לכם ממש בקוצר רוח: yhgizi@gmail.com

ספר

חדש

שורש, מדריך המטפלים והרפואה המשלימה לציבור הדתי

בהמשך להצלחת מדריך המרצים של שורש, אנו מפיקים מדריך לציבור הדתי בנושא מטפלים אלטרנטיבים.
אורח חיים בריא, מרפאים ומאמנים.
המדריך יופיע בפורמט מודפס
וכן באתר אינטרנט גדול ומרכזי בנושא.

אם אתם מטפלים, מאמנים, מרפאים, מדריכים בתחום האלטרנטיבי ואורח חיים מאוזן, אתם חייבים להיות במדריך המטפלים של שורש.

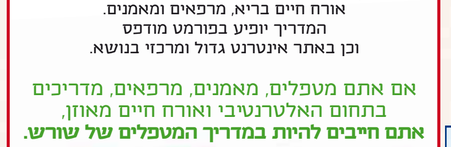

התקשרו עכשיו לשורש
1599-55-99-59
או- metaplim@shoresh.org.il

מורים, מנהלים, רכזים חברתיים ורכזי תרבות ונוער- התקשרו גם להזמנת מדריך המרצים

בס"ד

מרכז אברהם שמח להזמינך לסדנא בהנחייתה של הרכנית נעמי שפירא.

הסדנא מעסוק בשאלות המהות-
'מהי נשיות?', 'האם ובמה אני נשית?', 'מה נשיות נותנת לי?'
כל זאת, מתוך בדיקה עצמית ביחס להשלכות של שאלות אלו על כל אחת מהמשתתפות.

הסדנא תתקיים בימי החל מ-י"ז כסלו
למשך 4 מפגשים בין השעות 10:30-12:30
בבית כנסת מרום נווה – יוחנן בדר 3 רמת גן
(למגיעות מרחוקים – תחנה של קו 402 נמצאת בסמוך למקום)

המפגש המתאים מוגבל ל-20. השתתפות בסדנא מותנית בהרשמה מראש.

לפרטים והרשמה: שירה-054-7586054
מייל: www.avaksheck@gmail.com אתר: www.avaksheck.org.il

בס"ד
אברהם
מרכז
ההתבוננות נשית
נשיות
«סדנא יחודית לנשים בכל שלב – רווקות ונשואות»

בס"ד

שבת בינות מזמינה אתכם להשתתף ב:

"דרשתי קרבתך"

בהשתתפות הזמר סיני תור

שבת שמיסיסטים

בינות

ל"ג בסלו פרשת "וישלח"

✔ קבלת שבת מיוחדת ✔ מנוון שעורים
✔ סעודה שלישית ✔ "טיש" חסידי ✔ מלווה מלכה

הכל בלווי רבני הישיבה והזמר סיני תור

לפרטים והרשמה: נחנאל 050-9446552

בינות

הכנו עבורכם הכל
כדי שתוכלו יום יום כמה דקות
ללמוד עם הילדים

הלכה יומית
חידות וסיפורי פ"ש
אגדות חז"ל
סיפורי תנ"ך
משניות

מתנה לגרשנים מבצע ההיכרות מסתיים בחנוכה

כל יום!
טף יומי
בכל יום יש חידה אחת לילדים
פל יום יש חידה אחת לילדים
www.TafYomi.co.il פרטים באתר

קומיקס חנוכה
סיפורים המרתק של החשמונאים בלשון עכשווית ומלאת הומור!

מבצע דמי חנוכה
הגיע הזמן של חנוכה + הגיע הזמן אהבת תורה ב 115 ש"ח
מחיר לא כולל דמי משלוח
ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות
להזמנות: 052-5665005, 02-6791122 | www.roshy.org | ספרים עם ראש טוב, ראש יהודי

שילו"ת
יצירת לאומי תורני
שילו"ת שירות לאומי תורני - ההרשמה בעיצומה!

כמתנדבת בשילו"ת תזכי ל:
- יחס אישי וליווי מקצועי של רכזת דתית
- רב מייעץ
- אפשרויות דיור
- הדרכות והשתלמויות
- אווירתיה שבועית
- מענק ופיקדון עפ"י חוק קליטת חיילים משוחררים

תוכלי להשתלב בעשייה חברתית
במגוון עמותות וארגונים חברתיים:
- חינוך-גנים ובתי ספר
- הדרכה-עבודה עם נוער
- קליטת עלייה
- הדרכת טיולים
- מד"א, בתי"ח וקופ"ח
- משטרה, שב"ס ועוד...

"עיתון לנו הזדמנים לחיות את בקהנו, מקום ליצמה, ליחיות שמתפים מחלקות ולהרכיש כחלק מלהי נפרד מהמחות המקבוים" - אתרנזפות מערכת "יחד" לנוערים בלי מיבור בלבי

אם גם אליך מדבר להיות שותפה לעשייה חברתית,
צוות העמותה יסייע לך למצוא מקום להשתלב בו

www.shlomit.org.il
03-6129202
gita creative
צרי אישקו קשר והכנסת לחוויה של פעם בחיים
שלמות
שלמות
טליה 050-8289311

רשות הדיבור

זו הפינה שלכם - שיר סיפור או כל מה שאתם רוצים לומר לאומה: reshuthadibur@olam-katan.co.il

בקשה מהמחנכים להתחשבות בחודש ארגון

/ נעמי

מתוך נקודת מבט של מדריכה של השבט הגדול (כיתה ט') אני מגלה מרגע לרגע שחודש ארגון ממש מלמד לקחת אחריות על החיים שלך באופן פרטי וגם בתוך קבוצה. ראיתי איך חניכים דאגו מצד אחד להגיע לחזרות ומצד שני למלא את המחויבות בלימודים. באמת השקענו ונשארנו עד שעות מאוחרות שלאחריהן חניכים היו צריכים לקום בחמש לפנות בוקר כדי להגיע ללימודים. במקום שאני לומדת ממש מתחשבים בבנות תוך כדי שימת גבולות ברורים. לכן יצאתי מנקודת הנחה שלא תהיה בעיה גם במקומות שבהם החניכים שלי לומדים. אבל נוצר מצב שכל פעם שרצינו לעשות חזרות נורמליות התגלה סירוב מכמה מקומות וזה הקשה את התפקוד באופן משמעותי. אני מבינה שצריך וכדאי לשים גבולות ברורים בשחרורים אבל אני חושבת שבשביל פעמיים־שלוש בחודש אפשר להראות מעט התחשבות. אני לא כותבת בגלל שזה קרה לנו פעם אחת או פעמיים, זה קרה לנו כל חזרה! התקשרנו וכמעט ולא קיבלנו התחשבות. מנהלים ומחנכים שלנו – אנחנו ממש מעריכים אתכם ובטוחים שאתם יודעים יותר טוב ממנו איך לחנך, אבל לפעמים צריך קצת להיפתח בשביל להצליח להתקדם. אז עכשיו נגמר חודש הארגון של בני עקיבא, אבל גם עזרא ואריאל ישמחו לקצת פתיחות, וכמובן לשנים הבאות. בהערכה רבה. מדריכה

שנת שירות לא אלטרנטיבה

תגובה לכתבה על יג"ל / ש"שינית

לפני שבוע פורסמה כתבה על יג"ל. נראה לי שיש כאן עניין קטן שמפופסס. הכתבה מציגה את המסגרת כאילו היא אלטרנטיבה, איזושהי דרך חלופית לנוער שלא מוצא את עצמו במסגרות התורניות כמו מכינה וישיבה ומצד שני לא רוצה עדיין להתגייס לצבא. רק חסרות המילים "שלא יסתובבו ברחוב..." אני חושבת שזו תפישה מוטעית מיסודה של מוסד שנת השירות באופן כללי ושל יג"ל בפרט. אנחנו לא נמצאים בתכנית הזאת כי אין לנו משהו טוב יותר לעשות. אנחנו כאן כי בעינינו האידיאל הוא לתרום, לחנך, ליצור מציאות, לעשות מעשה שחף מכל הציניות שסובבת את העולם שלנו היום, וכל זה רגע לפני שאנחנו מתגייסים לצבא. אף בת לא הולכת לשנת שירות כי לא נוח לה במדרשה. אני מאמינה שגם הבנים לא מגיעים לתכנית הזאת, נותנים שנה מהחיים שלהם ומשקיעים את הנשמה בשנה הזאת, רק כי לא הסתדר להם בישיבה... בכתבה הוצגנו כחבר'ה לא רציניים ואם להיות בוטה – לא איכותיים, כי אם היינו איכותיים היינו הולכים לישיבה, נכון?

עוד מתנתקים חילונים

מאיר פוני, אלקנה

לנו אין טלוויזיה מאז החתונה, השבוע לפני 12 שנה... אבל אני בוגר ישיבת הסדר וזה לא 'אייטם'.

רציתי להוסיף שמות של עוד שלושה ידוענים שאין מכשיר טלוויזיה בביתם: איריס קול, השדרנית הידועה (כיום ברדיו 103) והשחקנית לשעבר, הודתה שאין לה טלוויזיה בבית.

פרופסור למדעי המדינה באוניברסיטת בר־אילן (וגם מרצה שלי), גיורא גולדברג, שאמור לדעת מה קורה באקטואליה – שורד בלי מכשיר בביתו. הכי מעניין בהקשר הזה הוא הגילוי של ידידיה מאיר בתכניתו 'סופשבוע זוגי' בגל"צ על הבת של "מר טלוויזיה" חיים יבין, עורכת דין (שאני לא זוכר את שמה), שלה ולבעלה ולילדיה אין יכולת לראות את אבא וסבא בשידור אלא על גבי דיסקים כי אין טלוויזיה בביתם.

חתונה וקרבי

/ יצחק

כן, אני מדבר אליך! לצורך ההבהרה, התגייסת לצבא כי חשוב לך לתרום למדינה להיות שותף למצווה החשובה. אחרי כמה חודשים החלטתם לבנות את ביתכם הנאמן ועל כך יישר כוח.

ההכשרות התחילו להיות קשות ומעייפות, היציאות לא בשמים, וה"תשמ"ש" לא כל כך מספק – אז צריך יום סידורים, ופנייה למש"קית ת"ש ועוד "הפניה" ויום נישואים ויום הולדת של אשתך ושבתות כמובן, "מה, אשתי תדליק נרות לבד?! אלה רק אימונים יבשים או שמירות מיותרות – שיקראו לי כשיש מבצע!"

אז למה באנו – לתרגל או למש"קית ת"ש? לשמור או לטפל בתשמ"ש? לצאת עוד שבת או להסתער? הגענו להתגייס ולא לבכות, ואם זה גדול על הבית שלכם יש תפקידים לא פחות חשובים ברבנות, בחינוך, במודיעין וכו'. אבל אם מתגייסים – מתגייסים בגבורה וברוח נכונה, לזחול, לרוץ ולסבול עם הכלל.

השבעות - הסיכום

מוישי קירשנר, רכז מחוז יהודה בבני עקיבא

להורי חניכי בני עקיבא ולבוגרים בכל מקום שהם - רציתי לשתף אתכם בסיכום טקסי השבעות מנקודת מבטי.

בני עקיבא הצליחה להרים בגאון את דגל התורה עם דרך ארץ גם בהשבעות. סיימנו את חודש הארגון ביותר מ-300 סניפים בטקסים חינוכיים וערכים, שמהווים עבור החבר'ה אירוע שיא בכל קנה מידה.

בטקסי ההשבעות השונים ברחבי הארץ נערכו סיורים ליליים בעקבות לוחמים, פעילויות גיבוש לכל השבט, טקסי השבעה על תנ"ך, ומשימות מאתגרות לקבלת השבט לחבריא ב'. סיימנו עם טקסי ההתעללות המשפילים ועברנו תהליך חינוכי משמעותי של התבגרות מכל אירועי המכות שהיו בעבר.

סניפים שבעבר היו משפילים ומתעללים בשבט החדש, עמדו במוצ"ש בגאון בטקס מרשים עם דגלי התנועה והמדינה, והבטיחו אמונים לתנועה ולעם.

ובכל זאת, כמו תמיד, אי אפשר בלי שוליים, ועדיין יש סניפים שבהם ה"מסורת" לא מוכנה להישבר. למרות כל מאמצינו, עדיין יש 'בוגרים' שמתעקשים להיות 'ילדים', ולא מוכנים להתרומם מעבר למה שהיה מקובל בזמנם.

אני פונה אליכם, בוגרים והורים יקרים, על אף שאנו מפקחים ומבקרים את כל תכני ההשבעה, ואף מסננים את המגיעים להשבעה, עדיין ישנו נוער שאינו קשור לסניף בהווה, ואין לנו כל שיח ושיג אתו, ובכל זאת הוא מרגיש "קשור" לסניף בדיוק בערב אחד בשנה.

בכל מקום ידוע וברור מיהם ומה מעשיהם, ובכל זאת מכתבי הביקורת מעולם לא נכתבו אליהם. אז אולי בפעם הבאה במקום לפנות מעל גבי דפים אלה לחברי בני עקיבא, יש לפנות ישירות לאותם נערים. גם אם זה לשכנים שלכם שילדם הנחמד הוא זה שאולי באישון ליל התחמק מעינינו.

לב שיוצא מהקווים

סיפור | שלמה

מבוסס על סיפור אמתי. נכתב לע"נ הרב אליהו זצוק"ל, שכל כולו היה לב אחד גדול, עד שבכ"ה בסיוון ה'תש"ע הלב שלו לא יכול היה לשאת עוד את כל הכאב של עם ישראל

אחד הדברים שאני אוהב בשבתות חופשיות, זה השקט הנדיר של יום שישי בבוקר. אמא ואבא בעבודה, טלי באולפנה, אוריאל ונעה בבית הספר ותמר בגן. הכנתי לעצמי שוקו חם בכוס פלסטיק גבוהה, לקחתי שני קרואסונים, ושקעתי בריפוד המפנק של הספה הגדולה בסלון. לגמתי בזהירות מהשוקו. הוא היה רותח. הנחתי אותו על השולחן וחיפשתי לי משהו לקרוא עד שהוא יתקרר. לקחתי את העיתון הראשון בערֵמה שהייתה על השולחן.

העפתי מבט ונרתעתי מעט; מעמוד השער זעקה תמונה שחורה וענקית של צרות. דפדפתי מהר לעמודים הבאים. עוד פרשיית שחיתות בממשלה והפגנה של ארגוני שמאל נגד צה"ל ובעל שרצח את אשתו וילדתו וטור של פובליציסט ידוע שמשמיץ את המתנחלים ותמונה של בחורה בלבוש מינימלי בפרסומת לרכב מרוחה על עמוד שלם ומאמר רווי שנאה נגד החרדים המשתמטים ושני נערים שהתעללו בזקנה וקריקטורה של רב גדול ומכות בין שוטרים למתנחלים ולחרדים ומישהו שאנס את אחותו. הרגשתי בחילה וסחרחורת והכל הסתובב סביבי במחול רפאים. הטחתי את העיתון ברצפה. בדרך לרצפה הוא הפיל את כוס השוקו שהייתה על השולחן. לעזאזל.

הדלת נפתחה. אמא חזרה עם תמר מהגן והייתה שקועה בשיחה בנייד. תמר קפצה עליי וחיבקה אותי, או ליתר דיוק – את הרגליים שלי.

"דניאל," פנתה אליי, "נכון פעם אמרת שבכל מוצאי שבת ילדים מהישיבה הולכים שלך לשמח חולים?"

"נכון".

"אז תעצום עיניים".

לא היה לי מצב רוח לשטויות שלה.

"בשביל מה?"

"כדי ל... כדי ל..." קימטה את מצחה הקטן, "כדי למשהו!" היא האירה כשמצאה את הביטוי המוצלח. עצמתי עיניים אבל הצצתי מעין אחת וראיתי את החיוך המוכר עולה על פניה. היא פתחה את התיק הוורוד שלה והוציאה משם ניילונית מלאה דפים.

"עכשיו תפתח", ציוותה. "עשינו בגן חבורה, בהפסקות, שעושה ציורים לחולים, וקוראים לה חבורת לב, ובחבורה יש לנו גילי, ושיר, ואורית, וטליה, ואני. וגם אפילו הצלחנו לשכנע בן אחד, את רועי", הוסיפה בעיניים נוצצות. "איזה יופי, נכון? בטח החולים יהיו שמחים ונכון ככה גם ה' יהיה שמח בגלל שהוא יראה איזה מתוקים עם ישראל הכי בעולם?"

נדדתי בין החיוך המתוק והתמים שלה, ועיניה המצפות, וידה שמושטת אליי עם הציורים, לבין העיתון הזרוק על הרצפה בסלון, שבינתיים השוקו שנספג בו הצליח להשחיר עוד יותר את התמונה מעמוד השער.

שתקתי.

היא הביטה בי בעיניים דואגות ולא מבינות. "הנה", קח", נופפה בניילונית, "תראה איזה ציורים עשינו, יפים־יפים כאלה. אני ציירתי לב אחד, גדול, אבל קצת יצאתי מהקווים".

שוב שתקתי. לא רציתי לומר לה מה אני חושב על הציורים הנאיביים של הילדות בגן שלה ועל האשליה הוורודה שהיא ציירה לעצמה.

"למה אתה בוכה?"

"אני לא בוכה".

"לא נכון, אתה כן".

"תעזבי אותי כבר. הנה, תראי, אין לי דמעות".

היא הנידה בראשה לשלילה. "זה לא אומה. אפשר לבכות בלב".

מוצאי שבת ישיבה. לקחתי אתי את הניילונית ואת הגיטרה והצטרפתי בפעם הראשונה לקבוצה שיוצאת לשמח בבית החולים. התבוננתי בהם: בערך עשרים חבר'ה, כמה מכל מחזור. עדיין בבגדי שבת. שלושה עם גיטרה, שניים עם דרבוקה, שניים עם חליל ואחד עם קלרינט. השאר – ישירו בפה. עלינו לאוטובוס, הנחתי את הניילונית על ברכיי והוצאתי את הדפים. חייכתי. עכשיו, כשהסתכלתי על הציורים בפעם הראשונה, ראיתי שגם כתובות עליהם ברכות (מתברר שבגן של אחותי יודעים כבר לכתוב. לפחות בערך):

"שיהיה לחם ארבה חברים מיאורית"; "שלא יכאוב לך ביחלל ביחלל להולמים מימני טליה"; "שתיהיה אכי כזק הפילו יותר מהריה גדול"־ הופיעה ברכה בלי חתימה. טוב, זה בטח של רועי.

הגענו לבית החולים והתחלקנו לשלוש קבוצות. בקבוצה שלנו היו שבעה: גלעד ואני עם גיטרה, יאיר, דוד וידידיה רק ישירו, יואב עם דרבוקה ונעם עם חליל. יאיר נכנס לבד לחדר הראשון, לשאול אם הם רוצים שניכנס. "אנחנו יכולים להיכנס ולשיר קצת, לנגן?" מהחדר נשמע בליל של קולות: "כן, כן, תיכנסו, למה לא, איזה מותק".

סקרתי בזריזות את הנוכחים: החולה, גבר צעיר גלוי ראש, שוכב במיטה ומוקף במשפחתו הססגונית והצוהלת.

"אתם רוצים איזה שיר במיוחד, או שנשיר סתם?"

"לא, לא סתם, למה סתם", מיהרה הסבתא במבטא מרוקאי כבד, "תשירו 'מי שמאמין לא מפחד'".

שני חמשושים צחקקו. אני ויאיר החלפנו מבטים נבוכים. "נו, שוין" הוא לחש באוזניי וחייך.

"מי שמאמין לא מפחד את האמונה לאבד", התאמצנו לסלסל, והסבתא הצטרפה ב'קולולולולולו' ארוך ומושקע במיוחד, לקול מחיאות הכפיים הקצביות של המשפחה. הנחתי את הגיטרה; אין מה לעשות אִתה בשיר הזה. רק יואב תופף במרץ בדרבוקה.

"עכשיו תשירו", ביקש החולה כשהשיר הסתיים, "אממ... איך זה הולך. 'אני לא בן של מלך'... אה, לא, לא זה", צחק במבוכה, "כי אני בן של מלך".

"של מידד טסה", עזרה לו מישהי שישבה לידו.

"אבל תעזרו לנו", התנה יאיר.

הסבתא לקחה את הבקשה ואת עצמה צעד אחד קדימה והתחילה לרקוד באמצע המעגל. שני חמשושים צחקקו. יאיר נהג בטאקט והשיר הסתיים מוקדם מהרגיל. חייכתי אליו בהקלה. בירכנו ברפואה שלמה ושבוע טוב ועמדנו לצאת.

אבל הסבתא, כך התברר, לא מהזן שמוותר בקלות.

"רגע, רגע, חכו", היא חסמה את היציאה בגופה.

"עידן מאמי, תחלק להם מהשוקולדים. אל תדאגו, זה הכל בד"ץ".

הוא עבר בינינו ובידו המושטת חבילה של כיפכפים. כל החבר'ה התביישו להושיט את היד ולקחת אז כשהוא הגיע אליי כבר לא היה לי נעים להיות היחיד שלוקח. הסבתא צקצקה בלשונה באי שביעות רצון. "תביא לי, כפרה, אני אחלק", לקחה ממנו את השקית ונתנה לכל אחד שוקולד ביד. כולם לקחו.

"אתה רואה, עידני, ככה מחלקים!" אמרה בתרועת ניצחון. צחקנו.

כמעט שכחתי. "אממ... יש כאן ציורים של ילדות בגן, אם אתם רוצים".

נתתי אחד לילד הקטן שישב ליד הסבתא. "איזה מתוקים!" התלהבה הסבתא, "אפשר לקחת כמה לנכדים? ה' ישמור אתכם".

"תהיו חזקים, אתם הנוער!" קרא אחרינו מישהו כשיצאנו. חמשוש אחד לחש לי באוזן: "שמעת? אתה הנוער".

נמאס לי מהחמשושים האלה. "כן, תודה, אני ארשום לי ביומן".

עברנו לחדר הבא. במיטה שכב מבוגר ולידו ישבו שתי בנותיו ושני בניו. חסידים של תולדות אהרון, זיהיתי לפי הלבוש המפוספס. פאותיו הלבנות הארוכות והמבט העמוק שנשקף מעיניו שיוו לו מראה אצילי. הוא סגר את הספר שהיה מונח על חזהו. "שולם עליכם", קרא לקראתנו בקול צרוד. "עליכם שלום", השבתי. "אתה רוצה איזה שיר מיוחד?"

"לא, זה בסדר, כל מה שתשירו זה טוב".

ידידיה ויאיר התחילו ביחד: "אשרי מי שגדל בתורה ועמלו בתורה". שני הבנים שלו עמדו מהצד והסתכלו. הושטתי להם את ידי והם הצטרפו לריקוד.

"ועושה נחת רוח, ועושה נחת רוח, נחת רוח ליוצרו". הבת הקטנה צילמה אותנו.

"והיה כעץ שתול על פלגי מים, על פלגי מים", התחיל יאיר את השיר הבא והריקוד נעשה סוער יותר.

עברתי בין היושבים והצעתי את הציורים. האב חייך וסירב בנימוס, הבת הבוגרת הסמיקה וסירבה בביישנות, והבת הקטנה לקחה שניים. "אחד לאחי הקטן, מוישי".

"התקרבו לכאן", קרא לנו האבא כשהשיר הסתיים. הוא השתעל ואז פתח: "אשריכם ישראל. אמרו חז"ל במסכת סוטה דף יד עמוד א': תורה – תחילתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים". הוא התקשה לדבר, והמשיך באִטיות, בניגון של לימוד: "תחילתה גמילות חסדים, דכתיב 'ויעש ה' אלוקים לאדם ולאשתו כותנות עור וילבישם', וסופה גמילות חסדים דכתיב 'ויקבור אותו בגיא'. זה מה שקרא שלמה 'תורת חסד'. יהי רצון שבזכות גמילות החסד שאתם עושים, שתזכו להגדיל תורה ולהאדיר". הוא לחץ את ידינו.

עברנו לחדר הבא. במיטה שכבה בחורה ולידה ישב בחור ומחשב נייד פתוח על ברכיו.

"תיכנסו, בשמחה", הזמינה אותנו. "לי קוראים סיגל וזה הארוס שלי, תומר". הוא הרים לרגע את עיניו מצג המחשב וסקר את חבורת הנערים מגודלי הכיפות והפאות, ואז החזיר אותן באדישות אל הצג. התבוננתי בשריטות שעל פניה של סיגל ובצינורות המחברים בין גופה למכשירים שלידה. שפתיה היו חבולות ונפוחות, ושריטה עמוקה ומכוערת חיברה בין קצה העין שלה לסנטרה. צל חלף על פניה כשהבחינה במבטים. "אנחנו היינו אמורים להתחתן השבוע", הסבירה בקול שבור, "אבל בשבוע שעבר נפצעתי בתאונת דרכים, ועכשיו..." שתיקה עצובה השתררה בחדר. מעיקה כזאת, סמיכה. תקעתי את מבטי ברצפה, מחפש נמלים בלתי נראות, ולא ידעתי מה נכון להגיד או לעשות.

יאיר התחיל בהיסוס "שמח תשמח". הצטרפנו אליו בזריזות עם כלי הנגינה והשירה הרעידה את החדר ואת הלב. "שמח תשמח, רעים רעים אהובים, כשמחך יצירך בגן עדן מקדם..." יואב תופף בדרבוקה בכל הכוח והחבר'ה התחילו לרקוד.

הצצתי על תומר בזווית העין. את הבעת הפנים האדישה־לגלגנית החליף חיוך קטן שהתגנב בזווית פיו. הוא סגר את המחשב והסתכל.

יאיר ניגש לסיגל ושאל אם היא רוצה שיר מיוחד. היא שמה לב שכשהוא מדבר אִתה הוא לא מסתכל עליה ישירות והתאמצה לכסות בשמיכה את גופה שהיה לבוש גופייה. ניכר היה שזה עלה לה בכאב. יאיר ואני החלפנו מבטים.

"יש שיר ששמעתי ברדיו ונורא אהבתי, אבל אני לא זוכרת את המילים", פנתה אלינו, נבוכה. "נראה לי שהשדרן אמר שזה חלק מהתפילה שהאמהות מתפללות על הבנים בהדלקת נרות. אולי אתם מכירים?"

יאיר הנהן. נעם התחיל עם החליל, גלעד ואני הצטרפנו עם הגיטרה, יאיר, דוד וידידיה גייסו את הקול הכי עדין שלהם. עצמתי עיניים.

"וזכני לגדל בנים ובני בנים חכמים ונבונים אוהבי ה' יראי אלוקים אנשי אמת זרע קודש בה' דבקים". הבטתי בסיגל. דמעות התרגשות זלגו מעיניה, מרטיבות אט־אט את השריטות שבפניה. גם בעיניו של יאיר נצצו דמעות. אולי גם בשלי. והקולות נסקו, רכים ומתחננים כמו שרק תפילה של אמא יכולה להיות: "ומאירים את העולם בתורה ובמעשים טובים ובכל מלאכת עבודת הבורא".

התלבטתי אם זה יהיה מתאים לאווירה, ובסוף הצעתי: "יש לי כאן ציורים שאחותי הקטנה ביקשה ממני לחלק". סיגל ניגבה את הדמעות וחייכה. היא בחרה ציור אחד של איש ואישה ובית ולמטה כתוב: "שיהיה לך החי טוב בהולם הואבת גילי". אזרתי אומץ והצעתי ציור גם לתומר. הוא סירב. כשכולם יצאו הוא קרא לי בחזרה. הוא הושיט שטר של מאה שקלים ואמר: "תשמע אחי, בחיים לא חשבתי שאני אתרום לישיבה, אבל קח, תן את זה לישיבה שלכם".

החבר'ה עברו לחדר הבא אבל אני מצאתי לי פינה שקטה, להיות לרגע עם עצמי. התיישבתי על כורסה בלובי של בית החולים ונתתי למחשבות לזרום. המילים של תמר באו וליטפו אותי ברוֹך, מעבירות בי צמרמורת נעימה: "הגננת אמרה לנו שכל עם ישראל זה כמו לב אחד כי באמת באמת כולם אוהבים אחד את השני". פתאום גם העיתון ההוא, השחור, צף מול עיניי. בעיני רוחי ראיתי את כותבי העיתון ההוא כמו זבובים שעפים ומחפשים זבל, ואת הילדות מהגן של תמר כמו דבורים שעפות מפרח לפרח ומחפשות צוף. תדעו לכם, אמרתי לזבובים, שחבורת לב מגן שושי ניצחה אתכם, אנשים אינטלקטואלים ומשכילים שכמוכם.

נשאר לי עוד ציור אחד בניילונית. עוד לא ראיתי של מי הוא. הוצאתי אותו בעדינות, וידאתי שאף אחד לא מסתכל, ונישקתי אותו בעיניים עצומות, שואף לקרבי את הריח המשכר של צבעי הפנדה. פתחתי את העיניים באִטיות. בינגו.

זה היה הציור של תמר: לב, אחד, גדול, שיוצא מהקווים.

הרינו שמחים להזמין את ציבור ההורים

לערב היכרות

לקראת הרישום לשנה"ל תשע"ב לכתות ז' ו- ט'

בהשתתפות ראש הישיבה - הרב יצחק דור שליט"א,
הנהלת הישיבה והצוות החינוכי

הערב יתקיים, בעז"ה

ביום ראשון, ז' בכסלו (14.11.10) בשעה 20:00

בישיבה- רח' הרב בן ציון אטון 2 סנהדריה, ירושלים

בתכנית הערב:

יעדים חינוכיים - לימודיים, תכניות לימודים, מגמות ושיטות הוראה
היכרות עם תכנית "הישיבה הגבוהה" מכתה ט'
היכרות עם התוכניות האקדמאיות בישיבה
עצמאותם של מוסדות חורב, משמעותה
תנאי קבלה, שאלות ותשובות.

מועדי מבחני הכניסה:

לכתות ט' יום רביעי, כ"ב בטבת (29.12.10) בשעה 9:00
לכתות ז' יום שלישי, כ"ח בטבת (4.1.11) בשעה 13:15

לפרטים והרשמה: טל': 02-5813963/4

ניתן להוריד טפסי רישום מאתר האינטרנט שלנו: www.horev.co.il

חורב ירושלים

הישיבה התיכונית
"חורב" ירושלים

הסעות לישיבה מירושלים וסביבותיה

פרסומת